

ПАДАРОЖЖЫ,
ЯКІЯ
ЗАЧАРОЎВАЮЦЬ

Сямейная

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

УЗРОСТ —
НЕ ПРЫСУД?

Сямейная

21 СТУДЗЕНЯ 2021 г.

ЧАЦВЕР

№ 11 (29380)

ЦЫТАТА ДНЯ

Дзмітрый ШАЎЦОЎ,
галоўны ўрач 1-й гарадской
клінічнай бальніцы Мінска,
старшыня Беларускай
асацыяцыі ўрачоў:

«Прывіваючыся ад каранавіруса, я ратую сваё жыццё, а таксама жыццё сваіх блізкіх і многіх з тых, хто са мной кантактуе, паколькі разрываю ланцуг інфіцыравання. Мае падначаленыя павінны быць матываваныя, акрамя іншага, і тым, што іх кіраўнік быў першы, хто прышчэпіўся ад каранавіруса...

Я — урач-інтэнсівіст і выдатна ведаю, да чаго прыводзіць каранавірус, Паверце, людзям усё роўна толькі да той пары, пакуль гэта не закране іх саміх. Тады мы жадаем не проста прышчэпіцца адразу ад усіх хвароб, але нават ахвотна верым у святую ваду».

Развітанне з Калядой

Абрадам пад назвай «Цягнуць Каляду на дуба» на ўсходніх тэрыторыях Міншчыны і, адпаведна, на заходніх землях Магілёўшчыны ў старажытнасці развіталіся з каляднымі святамі. У Бярэзінскім раёне, а менавіта ў вёсцы Новіны, і сёння працягваюць гэтае вячэлае, напоўненае філасофскай і жыццёвай мудрасцю абрадавае дзейства. Як і ў раней-

шыя часы, самыя актыўныя жыхары паселішча ўдзельнічаюць у провадах галоўных зімовых свят і падыманні галоўнага каляднага атрыбута — куцці — на вялікі дуб, каб быў ураджай на полі, прыбытак у гаспадарцы, працяг роду. Дзякуючы былому дырэктару мясцовага Дома культуры Ніне Клімовіч новінскаму абраду нададзены статус нематэрыяльнай гісторыка-

культурнай каштоўнасці. А сёння эстафету захавання самабытнай традыцыі працягваюць нашчадкі Ніны Дзмітрыеўны — сын Анатоль і нявестка Святлана КЛІМОВІЧЫ (яны на гэтым фота), якія таксама працуюць у вясковай установе культуры.

Анатоль КЛЯШЧУК,
фота аўтара.

КОРАТКА

• **Плацельшчыкам транспартнага падатку ў 2021 годзе трэба будзе ўнесці авансавы плацеж да 15 снежня.**

• «Беларуснафта» ў 2021 годзе пабудуе тры АЗС і яшчэ 13 рэканструюе.

• Камп'ютарны тамограф з'явіцца ў Рагачоўскай ЦРБ.

• Вучоныя БДУ распрацавалі ўнікальны комплекс для дыстанцыйнага зандавання Зямлі.

• Фінал рэспубліканскага конкурсу «Студэнт года» адбудзецца 28 студзеня ў Мінску.

• Пераможцаў конкурсу на рэспубліканскую маладзёжную прэмію ўзнагародзяць 22 студзеня ў Мінску.

• У Беларусі аб'ём транзітных тавараў за тры гады вырас амаль на 7 %.

Асоба

ШЛЯХІ ЛЕАНІДА ЛЯВОНАВА

Вядомы аграрый адзначыў 90-гадовы юбілей

Ён мог бы застацца на сваёй роднай Смаленшчыне, але лёс закінуў Леаніда Лявонава ў Хаціслаў, вёску пасярод пяскоў і балот. І ён застаўся тут назаўсёды. І перамяніў гэтае месца. За паўстагоддзя работы.

Замест Масквы — Хаціслаў

Яго вёска Лучонкі размешчана нашмат бліжэй да Віцебска, чым да Смаленска. З ранняга дзяцінства запамнілася, што бацькі па справах ці па пакупцы выбіраліся ў Віцебск, а ў Смаленск — вельмі і вельмі рэдка. Пасля сямігодкі ён таксама паехаў у найбліжэйшы горад з намерам працягнуць адукацыю. Пазнаёміўшыся з навучальнымі ўстановамі, знайшоў тое, што найбольш падыходзіла, і падаў дакументы ў сельскагаспадарчы тэхнікум. Вытрымаў уступныя экзамены, паступіў. І ў 20 гадоў атрымаў дыплом агранома. Па размеркаванні прыехаў у Брэсцкую вобласць, з Брэста накіравалі ў Маларыту. Першым яго рабочым месцам стала пасада агранома ва ўпраўленні сельскай гаспадаркі райвыканкама. Пазней яго прызначылі памочнікам начальніка палітаддзела па камсамоле.

СТАР. 14

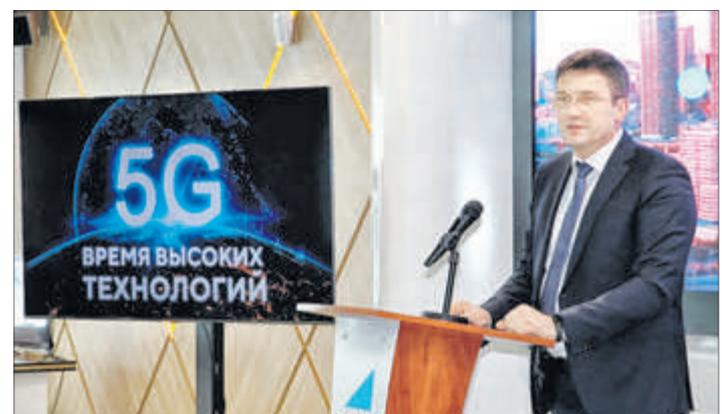
Суперхуткая сувязь

Беспілотны аўтобус, «зоркая» прахадная і «разумныя» скрыжаванні

Тэхналогія 5G у Беларусі можа быць укаранёная ў найбліжэйшыя пяць гадоў

Так, гэта цалкам рэальныя перспектывы нашага развіцця на найбліжэйшую пяцігодку. Такімі планами падзяліўся міністр сувязі і інфарматызацыі краіны Канстанцін ШУЛЬГАН падчас прэзентацыі паслуг сувязі пятага пакалення ў Кітайска-беларускім індустрыяльным парку «Вялікі камень».

СТАР. 4

ISSN 1990 — 763X

Справы духоўныя

МАГЧЫМАСЦЬ ДЛЯ КОЖНАГА

Кіраўнік Беларускай праваслаўнай царквы
здзейсніў чын асвячэння вады

ў Свята-Духавым кафедральным саборы Мінска

Спачатку Патрыяршы
Экзарх усяе Беларусі
мітрапаліт Веніямін
правёў набажэнства
ў галоўным
праваслаўным храме
беларускай сталіцы,
потым — на вуліцы
каля храма.

гэтым асэнсавана прыняў грахі — выказаў сваю любоў і сваё вялікае змірэнне. Ён нічым не пагрэбаваў чалавечым, толькі грэх не быў Яго асабістым, а належаў усяму свету. Наколькі ж трэба любіць кожнага чалавека і ў цэлым усё чалавецтва, каб у такім прыніжальным стане — як апошні грэшнік — уваходзіць у воды ракі Іардан».

Але дзякуючы гэтаму вялікаму змірэнню і любові да чалавечага роду з'явілася і адкрылася любоў Бога Айца, напамніў уладыка і падкрэсліў, што зямное служэнне Хрыста ва ўсёй паўнаце пачалося менавіта з гэтага моманту.

Праз асвячэнне вады на свята Богаўлення хрысціяне маюць магчымасць самі асвячацца — душой і целам.

«Важна толькі, каб мы гэта рабілі з верай і набожна, з любоўю да бліжніх сваіх», — сказаў мітрапаліт і пажадаў, каб кожны асвяціўся, натхніўся і асэнсававу, «як шмат увесць

час робіць для нас Гасподзь, і нам трэба гэта бачыць, гэтым правільна скарыстацца і праз гэта знайсці шлях свайго выратавання».

У той жа дзень мітрапаліт Веніямін здзейсніў малебен аб вылячэнні хворых у 10-й гарадской клінічнай бальніцы Мінска.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Актуальна

118 ТЫСЯЧ СНЕЖНЫХ «КУБОЎ» ЗА ДЗЕСЯЦЬ ДЗЁН

Такіх багатых снегападаў, як сёлета, Беларусь не бачыла апошняга года. За дзесяць дзён у Мінску выпала 21,6—41 мм ападкаў, што адпавядае глыбіні снегу 22—41 сантыметр, а яго колькасць спецыялісты супастаўляюць з той, што намяла падчас «Хаўеру». За гэтую зіму дарожнікі зрасходоўвалі на апрацоўку пакрыццямі ўжо 27 тысяч тон галіты маркі А (солі) і 28,8 тысячы тон пясчана-салявой сумесі. У месцы часовага складзіравання вывезена 118 тысяч м³ снегу.

Работы па зімовым утрыманні сталічных вуліц спецыялісты пачалі яшчэ з 15 кастрычніка, калі было арганізавана кругласутачнае дзяжурства тэхнікі. Цяпер (без выхадных) са снегам і коўзкасцю ў сталіцы вядуць барацьбу 780 прыбяральшчыкаў тэрыторыі, якія апрацоўваюць і расчышчаюць 24 млн сталічных квадратных метраў. Звычайна такіх рабочых каля 600 чалавек. На ачыстку тратуараў, пешаходных праходаў і прыпынкаў у межах так званых рэжыму надзвычайнай сітуацыі пераводзяцца нават тыя, хто займаецца рамонтам тэхнікі, расказаў Уладзімір ЛАТУШКАЎ, намеснік генеральнага дырэктара па ўтрыманні аб'ектаў добраўпарадкавання аб'яднання «Гаррамаўтадар Мінгарвыканкама»:

— Мерапрыемствы па ліквідацыі зімовай слізкасці — гэта размеркаванне супрацьгалалёдных матэрыялаў і работы па снегаачыстцы, якія робяцца адпаведна з маршрутамі руху спецтэхнікі. Пачынаюць звычайна з небяспечных участкаў: мастоў, пуцэправодаў і вуліц, якія адносяцца да першага ўзроўню патрабаванняў. Далей абслугоўваюцца астатнія маршруты.

Усяго такіх узроўняў чатыры, і да апошняга (чацвёртага) адносіцца прысядзібная забудова і прыватны сектар. Сюды дарожнікі даязджаюць пазней, бо крытэрыі па апрацоўцы і расчыстцы тут ніжэйшыя. Перш чым апрацаваць дарогі да ідэальнага стану, нарматывам дапускаецца наяўнасць тут пэўнай колькасці снегу.

Праз моцныя снегапады колькасць дзяжурнай тэхнікі ў сталіцы ў студзені павялічылася. Звычайна на пасту каля 500 машын, а з 7 студзеня іх стала 610 і паступова дайшло да 760. Аднак гэта не значыць, што ўсе яны адразу курсіруюць па дарогах Мінска. У розных машын свае тэхналагічныя працэсы. Спачатку дарогі і тратуары апрацоўваюць сумесямі, пасля ачышчаюць ад снегу і нарэшце вывозяць яго. Дзяжурства асобных машын працягнуцца да 15 красавіка, на выпадак своечасовага рэагавання на магчымае анамальнае надвор'е, — удакладніў спецыяліст.

30 % дарожнай спецтэхнікі — гэта камбінаваныя машыны, якія абсталююцца адвалам і шчоткай, ёсць солераскідальнікі, МТЗ з разнастайным абсталяваннем, грэйдары, снегапагрузчыкі. Сярод інавацый — арктык-машына, якая дазваляе працаваць на Мінскай кальцавой дарозе пры высокіх хуткасцях і здольна адкідаваць снег далёка ад дарогі. Сёлета была задзейнічана і шнэкаротарная машына, якая грузіць снег з вала.

Сумесі для пасыпання дарог у Беларусі аптымальныя для нашых умоў і існуючых выкапняў: соль і пясок. Браць прыклад з Аўстрыі, дзе дарогі пасыпаюць гранітным крышывам, якое пасля збіраюць, у нас не варта, бо, па-першае, дорага, а па-другое, існуючая ў горадзе сістэма ліўневай каналізацыі проста змые ўсё гэта. Па-за межамі горада — магчыма... Перайсці на расол спрабавалі, але гэта атрымліваецца даражэй і патрабуе змены парка тэхнікі, паразважаў Уладзімір Латушкаў.

— Каб менш шкодзіць экалогіі, мы купілі ўстаноўку для прыгатавання расолу, якая дазваляе змочваць соль у машыне падчас пасыпання дарогі, каб сумесь не разляталася далёка і не трапіла на зялёную зону, а заставалася на праезнай частцы. Асабліва гэта карысна, калі машына выязджае апрацоўваць дарогу перад прагназуемымі снегападамі.

Ірына СІДАРОК.

Супраць COVID-19

ВАКЦЫНАЦЫЯ ПАЧАЛАСЯ З МЕДРАБОТНІКАЎ

У Беларусі пачалася вакцынацыя ад COVID-19. Першымі атрымліваюць прышчэпкі медыкі. У Мінску вакцынацыю пакуль робяць у трох сталічных паліклініках — 11-й, 14-й і 28-й.

Медыцынскія ўстановы Беларусі атрымалі партыі вакцыны «Спадарожнік V» для медработнікаў. Найперш будуць прышчэплены 2 285 медработнікаў Мінска, 3 460 Брэсцкай вобласці, 3 260 — Віцебскай, 4 365 — Гомельскай, 1 735 — Гродзенскай, 1 610 — Магілёўскай, 2 485 — Мінскай. Каля 800 доз прышчэпак запланавана для медыкаў рэспубліканскіх устаноў.

Практыка пачынаць вакцынацыю з медыцынскіх работнікаў характэрная і для іншых краін свету. Міністэрства аховы здароўя размеркавала вакцыну па рэгіёнах — у залежнасці ад заявак устаноў аховы здароўя. Усе пытанні захавання халадзільнага ланцуга адпрацаваныя.

Як раней адзначыў міністр аховы здароўя Дзмітрый Піневіч, падпісаны кантракт на 170 тысяч вакцын «Спадарожнік V». Гэта першая партыя. Частку яе (20 тысяч) наша краіна атрымала яшчэ да Новага года, і яна паспела прайсці праверку якасці і бяспекі. Міністр паведаміў, што ў найбліжэйшы час паступіць новая партыя і вакцынаваць пачнуць педагогаў.

У першым квартале бягучага года сумесна з расійскімі калегамі плануецца ўжо пад беларускім брэндам выпусціць вакцыну «Спадарожнік V» на магутнасцях айчыннага прадпрыемства «Белмедпрапараты». Прыкладна з красавіка (калі будуць прышчэплены ўразлівыя групы, а гэта медработнікі, педагогі, супрацоўнікі транспарту, гандлю, работнікі СМІ) пачнецца вакцынацыя іншых груп насельніцтва.

Алена КРАВЕЦ.

Імунізацыя медыцынскіх работнікаў супраць ковіда пачынаецца ў Брэсце

Гэтай навіной падзяліўся з падпісчыкамі свайго тэлеграм-канала старшыня Брэсцкага гарвыканкама **Аляксандр РАГАЧУК**. Прышчэпачны пункт арганізаваны ў цэнтральнай паліклініцы горада. Расійскай вакцынай «Спадарожнік V» будуць прышчэпленыя ўрачы і сярэдні медыцынскі персанал гэтай і іншых медустановаў горада. У паліклініку паступіла 1200 доз першай партыі вакцыны.

Падобныя пункты неўзабаве будуць арганізаваныя ва ўсіх паліклініках горада. Пасля медыцынскіх работнікаў, вакцынацыю пройдуць работнікі сферы адукацыі і сацыяльнай абароны.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Рэжым гатоўнасці

ВЯЛІКІЯ МАРАЗЫ — ВЫСОКІЯ ЦЕПЛАПАТРЭБЫ

Моцныя маразы, якіх Беларусь амаль не бачыла апошнія гады, прывялі 18 студзеня да пікавага спажывання электрамагутнасці ў энэргасістэме краіны — 6272 МВт. Гэта адно з найбольшых значэнняў за 22 гады. Апошні раз лічба была вышэйшай за сёлетнюю ў 2013-м — тады ў студзені дасягнулі рысы 6310 МВт, паведамляюць энэргетыкі.

Разам з тым яны кажуць, што гэта толькі адзін пакуль самы марозны дзень гэтага года, і испыт на зладжаную работу сістэм пры дадатковых нагрузках вытрыманы. Аднак маразы могуць здарыцца і ў лютым, і ў снежні, тады лічба піку спажывання можа змяніцца, а «рэкорд» адновіцца.

— Пікавае спажыванне магутнасці звязана з праходжаннем перыяду нізкіх тэмператур. Аднак не трэба блытаць пік спажывання энэргіі і пік магутнасці. Калі параўноўваць з заняткамі ў спартзале, то пік магутнасці — гэта максімальная вага штангі, якую вы можаце выжаць. А максімум спажывання энэргіі — тое, колькі ў суме «жалеза» вы падымеце за занятак, — правёў энэргетычны лібкез **Аляксандр МАЛЬКОЎ**, начальнік сектара па рабоце са СМІ аб'яднання «Белэнэрга». — У вялікія маразы людзі больш інтэнсіўна ўжываюць энэргію, каб сагрэцца, і энэргетыкам прыходзіцца напружвацца, каб бездакорна прайсці гэты самы пік генерацыі (выпрацоўкі) энэргіі.

Айчыныя спецыялісты не толькі ўстойліва адпрацавалі перыяд пікавага спажывання магутнасці, але і дапамаглі суседзям-украінцам. У межах дагавора аб аказанні аварыйнай дапамогі за дзесяць гадзін ва Украіну адпусцілі 3,1 млн кВт-г электраэнэргіі, максімальная магутнасць якой склала 500 МВт, дадаў прадстаўнік «Белэнэрга».

У «Белэнэрга» запэўніваюць, што цалкам гатовыя да любых нечаканасцяў падчас маразоў. Энэргетыкі ўжо правялі пазачарговую агляды абсталявання, на работу якога ўплываюць нізкія тэмпературы. Больш як 1250 аварыйна-аднаўляльных і апэратыўна-выязных брыгад (каля 9000 чалавек) укамплектаваны ўсімі сродкамі абароны, матэрыяламі і інструментамі. Да работы гатовыя звыш 3280 адзінак спецтэхнікі і 148 перасоўных дызельных электрастанцый.

Ірына СІДАРОК.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У СААЗ заявілі аб рэкордным росце смяротнасці ад каранавіруса

За мінулы тыдзень у свеце зарэгістравана 93,8 тысячы смяротных зыходаў ад COVID-19. Рост паказчыка склаў дзевяць працэнтаў у параўнанні з папярэднім тыднем і стаў самым высокім з пачатку пандэміі. Аб гэтым сведчаць даныя на афіцыйным сайце СААЗ. Паведаўленне смяротнасці зафіксавана ва ўсіх шасці рэгіёнах, сітуацыю ў якіх адсочвае арганізацыя. Рост інфіцыравання прыкметны ў Афрыцы, Усходнім Міжземнамор'і і Заходне-Ціхаакіянскім рэгіёне. У Паўночнай і Паўднёвай Амерыцы, Еўропе, Паўднёва-Усходняй Азіі гэты паказчык пачаў зніжацца ў названы перыяд. Перспектывы пакуль змрочныя — раней эксперт СААЗ па надзвычайных сітуацыях Майк Раян заклікаў рыхтавацца да 100 тысяч смерцяў ад каранавіруса на тыдзень.

сітуацыі палітычнага крызісу пасля таго, як два міністры з партыі «Італія Віва» абвясцілі аб адстаўцы. Такім чынам, кааліцыя Контэ страціла большасць у сенаце і была вымушана шукаць там новых саюзнікаў. Лідар партыі «Італія Віва» экс-прэм'ер Матэа Рэнца заявіў, што да такога рашэння прывялі дзеянні Контэ. Рэнца ўжо працягнуў час выказаваў нязгоду з палітыкай кіраўніка Савета міністраў па пытанні аб размеркаванні сродкаў, выдзеленых ЕС на аднаўленне італьянскай эканомікі ад пандэміі. У прыватнасці, італьянскія партыі заявілі, што працягнуць дамагацца роспуску ўрада, паколькі, на іх думку, дэ-факта большасць ў сенаце у Контэ няма.

Альпіністы ўпершыню ўзышлі на другую па вышыні вяршыню планеты зімой

Група альпіністаў з Непала стала першай, якой удалося паспяхова завяршыць зімовую спробу ўзысці на вяршыню Чагары К2. Гэта адзіны васьмітысячнік, які дагэтуль заставаўся няскораным у халодную пару. «Гэта найвялікшае дасягненне ў гісторыі альпінізму і выдатны прыклад каманднай работы», — адзначаецца ў заяве непальскага агенцтва Seven Summit Treks, якое займаецца арганізацыяй горных экспедыцый. Чагары (К2) — другая па вышыні горная вяршыня Зямлі пасля Эверэста. Яна знаходзіцца на мяжы Пакістана і Кітая ў горнай сістэме Каракарум на паўночным захадзе ад Гімалаяў. К2 усяго на 239 метраў ніжэйшая за Эверэст, але ў шмат разоў больш складаная для ўзыходжання.

Сенат Італіі выказаў давер ураду Контэ

Давер прэм'ер-міністра Італіі Джузэпэ Контэ выказалі 156 сенатараў, супраць прагаласавалі 140, а 16 устрымаліся. Напярэдадні кіраўнік урада быў падтрыманы ў ніжняй палате італьянскага парламента. Як вядома, Савет міністраў Італіі на чале з Контэ 13 студзеня апынуўся ў

«Мясцовым органам улады неабходна даваць больш паўнамоцтваў у вырашэнні пытанняў, якія хвалююць людзей»

Дэлегат VI Усебеларускага народнага сходу — старшыня Чонкаўскага сельскага выканаўчага камітэта Гомельскага раёна Аляксей КОБЗАРАЎ:

— Вельмі важна, што апошнім часам у краіне на розных узроўнях абмяркоўваюцца шляхі далейшага развіцця мясцовага самакіравання. На мой погляд, сёння мясцовым органам улады неабходна больш паўнамоцтваў у вырашэнні пытанняў, якія хвалююць людзей. Магчыма, і ў выбары стратэгіі развіцця населеных пунктаў. Зыходзячы з рэальнай цяперашняга моманту, варта адзначыць, што вялікае значэнне ў павышэнні ролі мясцовага кіравання і самакіравання мае стварэнне эфектыўнага прававога механізму. Ён дазволіў бы спрасціць парадак выкарыстання сродкаў самаабкладання, якія з улікам меркаванняў жыхароў населеных пунктаў маглі б накіроўвацца на самыя неадкладныя сельскія патрэбы. Таксама, на маю думку, неабходна на закана-

даўчым узроўні адрэгуляваць працэс па развіцці дзяржаўна-прыватнага партнёрства.

Растлумачу на рэальным прыкладзе: жыхар аднаго з пасёлкаў на тэрыторыі Чонкаўскага сельсавета прапануе адрамантаваць дарогу. Ён мае магчымасць на гэтую мэту выкарыстаць свой прыватны рэсурс і ўласныя грашовыя сродкі. Але ў якасці дапамогі ў гэтай ініцыятыве неабходна выкарыстаць тэхніку дарожнай службы. У рамках права-

вога поля падобнае ўзаемадзеянне прыватнай асобы і дзяржпрадпрыемства немагчымае. Тым не менш, такое супрацоўніцтва магло б паслужыць добрым стымулам для развіцця тэрыторый населеных пунктаў у далейшым. Прынамсі, сёння на тэрыторыі Чонкаўскага сельсавета актыўна вядзецца жыллёвая забудова, узводзяцца шматкватэрныя дамы ў новым мікрараёне. У 2022 годзе плануем нарошчваць тэмпы будаўніцтва па шматкватэрным жыллёвым фондзе і ў вёсцы Сеўрукі. Таму з улікам дынамічнага развіцця сельсавета існуе патрэба ў дзіцячых садках і школах. Для мясцовых жыхароў актуальнымі застаюцца і такія пытанні, як рэканструкцыя набярэжнай ракі Сож, добраўпарадкаванне пляжнай зоны, будаўніцтва сетак вонкавага асвятлення на розных участках дарог, узвядзенне дамбы, якая вырашыла б праблему падтаплення некаторых тэрыторый сельсавета.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

«Усебеларускі народны сход — гэта дыялог, таму ўсе павінны быць пачутыя»

Анастасія ЛЯХОЎСКАЯ, студэнтка Віцебскага філіяла ўстанова адукацыі ФПБ «Міжнародны ўніверсітэт МІТСО», член маладзёжнага парламента пры Савеце Рэспублікі:

— Мне ўсяго 20 гадоў, браць удзел у такой падзеі буду ўпершыню. Хацелася б даведацца, якія мэты пастаўлены на наступныя пяць гадоў у краіне, а таксама падвесці вынікі мінулай пяцігодкі. Усебеларускі народны сход — гэта дыялог, таму ўсе выказаныя меркаванні павінны быць пачутыя. Мы — грамадзяне Рэспублікі Беларусь, і толькі ад нас залежыць яе будучыня. Мы заўсёды павінны пра гэта памятаць. Усебеларускі народны сход дазваляе кожнаму ахвотнаму больш шырока рэалізоўваць права ўдзелу ў справах дзяржавы. Многае залежыць ад таго, чаго хоча і што прапануе моладзь. Прыемна, што яна змяняе Айчыну ўжо цяпер, уваасабляючы самяя неверагодныя ідэі і тым самым развіваючы сваю краіну.

«Самае галоўнае для кожнага — спакой у роднай Беларусі»

Юрый КРЫВАШЭЙ, кіраўнік народнага аматарскага калектыву Рэспублікі Беларусь сямейнага ансамбля «Жывіца» Борскага сельскага Дома культуры Пухавіцкага раёна Мінскай вобласці:

— На Усебеларускі народны сход іду з прапановай захавання, адраджэння і папулярызацыі аўтэнтчнага фальклору ў Беларусі. Лічу, што гэтай тэме вельмі важна аддаць асаблівую ўвагу, бо кожная краіна мае сваю фальклорную спадчыну: у адных яна захоўваецца, перадаецца з пакалення ў пакаленне, а ў іншых паступова забываецца і сыходзіць у нябыт. На жаль, сёння аўтэнтчны фальклор у нас перастае быць шырока распаўсюджанай культурнай з'явай, але на працягу многіх стагоддзяў з ім жыў, працаваў і адпачываў народ. Вельмі мала засталася тых майстроў, якія сваімі рукамі вырабляюць беларускія народныя інструменты: дыятанічныя цымбалы, ліры, дуды, жалейкі, дудкі. Аднак жа ў нас ёсць тыя, хто транслюе аўтэнтчную музыку, хто мог бы перадаваць маладым пакаленням беларусаў рэгіянальныя асаблівасці ігры на народных інструментах, дэманстраваць лакальную спецыфіку выканання старадаўніх песень і былін той ці іншай мясцовасці. Менавіта аўтэнтчны фальклор становіцца тым сродкам, які дае магчымасць падкрэсліць самабытнасць і ўнікальнасць нацыянальных традыцый.

Як вядома, Усебеларускі народны сход падводзіць вынікі папярэдніх пяці гадоў і ставіць задачы на наступную пяцігодку. І на сённяшні дзень адной з галоўных задач Усебеларускага народнага сходу павінна стаць выпрацоўка эфектыўных механізмаў па рашэнні першачарговых праблем, актуальных для любога грамадзяніна краіны. Самае галоўнае для практычна кожнага з нас — гэта спакой у роднай Беларусі, развіццё розных кірункаў дзейнасці, у тым ліку і далучэнне новых пакаленняў беларусаў да арыгінальнай музычнай спадчыны, узоры якой будуць транслявацца на розных фестывалях і канцэртах. Цесная сувязь з гістарычным мінулым роднай зямлі, са спецыфікай музычнай спадчыны сваёй малой радзімы, безумоўна, паспрыяе актывізацыі працэсу культурнай і нацыянальнай ідэнтыфікацыі беларусаў.

Дар'я ШЛАПАКОВА, фота з асабістага архіва герояў.

Зарплату трэба зарабляць, а не атрымліваць

Дзмітрый ЧЫГІР — вядомы і паважаны чалавек не толькі на «Беларуськаліі», але і ў Салігорску. Пасля заканчэння горнахімічнага тэхнікума ў 2020 годзе ен прыйшоў працаваць машыністам горных выемачных машын на чацверты руднік. А з 2009-га яшчэ і ўзначальвае калектыв брыгады ачышчальнага комплексу лавы.

Дзмітрый Міхайлавіч вельмі адказны і дысцыплінаваны работнік, граматы спецыяліст, умелы арганізатар, які аб'яднаў калектыв, дзе на першым месцы — узаемавыручка, адказнасць да справы. Яго брыгада — адна з найлепшых на рудніку. Дзмітрый Чыгір узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі», удастоены звання «Чалавек года Міншчыны — 2014». Таму цалкам заканамерна, што яго абралі дэлегатам на Усебеларускі народны сход.

З Дзмітрыем Міхайлавічам мы сустрэліся каля яго дома, меркавалі сфатаграфавачь яго ды пацікавіцца справамі. Але ён нас з фотакарэспандэнтам запрасіў у кватэру.

Дзверы адчыніла мілавідная жанчына.

— Гэта мая жонка Вольга, — пазнаеміў нас Дзмітрый.

— Спачатку папіце кавы, перакусіце, а затым ужо распытвайце ў мужа, што вас цікавіць, — запрасіла да стала гаспадыня. — І ніякія пярэчанні не прымаюцца.

— У вашага мужа небяспечная работа, хвалюецца, калі ён заступае на змену? — пацікавіліся ў Вольгі.

— Мы не бяром у шахту мабільны тэлефон. Выключаем і аддаем пры ўваходзе. Пасля работы перш наперш уключаю яго і бачу некалькі прапушчаных выклікаў. Набіраю нумар Вольгі і супакойваю, што ўсё нармальна. І толькі тады яна кладзецца спаць альбо займаецца хатнімі справамі, — адказвае за жонку Дзмітрый.

— Хвалюецца, значыць, яшчэ любіць, — жартуе ён.

— І ўсе ж такі цяжка працаваць у лаве? — пытаем у яго.

— Мне няма з чым параўноўваць, бо ўсё жыццё працую на адным месцы. Але часам бывае цяжкавата, за змену тры разы даводзіцца выкручваць кашулю. Таму ў шахту ідуць толькі самыя адказныя і працавітыя, тыя, хто

разуме, што зарплату трэба зарабляць, а не атрымліваць, каб дастойна жыць, утрымліваць сям'ю. Уззяць хоць бы нашу брыгаду. Хлопцы, як на падбор, «хварэюць» за агульную справу.

Сапраўды, гэта адзін з найлепшых калектываў, дзе адзін за ўсіх і ўсе за аднаго. Невыпадкава і справа спорыцца. Брыгада дамагаецца высокіх паказчыкаў, выдае па мільёну тон руды ў год.

Дзмітрый вырас у Салігорску, таму ведае аб праблемах простых людзей і па меры магчымасці імкнецца іх вырашаць. Невыпадкава землякі абралі яго дэпутатам раённага Савета.

Дзмітрый Чыгір лічыць, што апошнім часам Салігорск развіваецца, шмат увагі аддаецца сацыяльнай сферы, добраўпарадкаванню. У многім гораду дапамагае «Беларуськаліі» — будую новыя аб'екты, дзіцячыя садкі, жыллё. Аднак праблемы застаюцца. Напрыклад, патрабуюць удасканалення мясцовыя дарогі, а прыпаркаваныя ў дварах машыны ствараюць нязручнасці для пешаходаў. Дзмітрый Міхайлавіч — бацька дваіх цудоўных дзяцей — Уладзіславу шаснаццаць гадоў, Арыне хутка споўніцца пяць. Таму для малых і падлеткаў, на яго думку, павінна быць больш месцаў для забаў, адпачынку, пляцовак для заняткаў гульнявымі відамі спорту.

— А як сустрэлі навіну, што вас абралі дэлегатам на Усебеларускі сход? — удакладнілі ў суразмоўніка.

— Для мяне гэта было нечаканасцю. Лічу, што ёсць больш дастойныя кандыдатуры. Але ўсё роўна прыемна і, думаю, карысна паўдзельнічаць ў такім маштабным мерапрыемстве, паслухаць меркаванні, прапановы іншых дэлегатаў па ўладкаванні нашага жыцця, краіны.

— А якія б тэмы хацелі агучыць на форуме асабіста вы?

— На маю думку, самая галоўнае цяпер — аб'яднаць народ. Мы ўсе беларусы і павінны жыць у міры і згодзе, незалежна ад сваіх поглядаў, працаваць на развіццё і росквіт нашай агульнай Радзімы. І яшчэ варта звярнуць увагу на праблемы пенсійнай сістэмы, людзей, якія трапілі ў так званую пенсійную пастку, — выказаўся ў канцы Дзмітрый Чыгір.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ, фота Яна ХВЕДЧЫНА.

Беспілотны аўтобус, «зоркая» прахадная і «разумныя» скрыжаванні

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Тут жа былі прадстаўлены магчыма-сці ўкаранення 5G, прадэманстравана прымяненне тэхналогіі ў электронных прыладах і агавораны перспектывы работы ў дадзеным кірунку. Работа па прасоўванні 5G вядзецца ў «Вялікім камені» пачынаючы з мінулага года. У лютым 2020-га было падпісана пагадненне з Міністэрствам сувязі і інфарматызацыі аб развіцці сетак пятага пакалення, а ў верасні таго ж года адбылася цырымонія перадачы абсталявання і запуску тэставай зоны 5G на тэрыторыі індустрыяльнага парку. На сённяшні дзень у «Вялікім камені» дзейнічае некалькі базавых станцый сувязі пятага пакалення, тэхналогія 5G абслугоўвае рух беспілотнага аўтобуса, а таксама элементы інжынерна-транспартнай інфраструктуры.

ПАКРЫЦЬ ЯКАСНАЙ МАБІЛЬНАЙ СЕТКАЙ УСЮ КРАІНУ

Міністр сувязі і інфарматызацыі Канстанцін Шульган заявіў, што пакрыццё усю краіну такой мабільнай сеткай можна будзе на працягу пяці гадоў. Ён адзначыў, што пакуль няма канчатковага рашэння, калі менавіта пачнуць укараняць 5G. Пры Савеце Міністраў створана рабочая група па 5G, закліканая ўлічыць усе асаблівасці ўкаранення новай тэхналогіі. Прыкладна ў лютым будзе падрыхтавана выніковая справаздача, каб далажыць кіраўніку дзяржавы і падысці да этапу прыняцця рашэння. Далей трэба будзе ажыццявіць працэдуру выдзялення частот — магчыма, правядуць конкурсы або выкарыстаць іншыя варыянты.

На думку міністра, у нашай краіне склаліся асаблівыя ўмовы для ўкаранення сеткі пятага пакалення, і нават тая, хто пачаў займацца гэтай тэмай раней, маштабаваць на ўсю краіну гэтую тэхналогію пакуль не маглі. «А сённяшнія ўмовы гэта ўжо дазваляюць. Такія планы ёсць, і мы будзем над гэтым працаваць», — сказаў Канстанцін Шульган.

Зразумела, што ўкараненне тэхналогіі абдыдзець у немалую суму, таму ўдзельнічаць могуць і прыватныя, але даволі буйныя інвестары. «Гэта сотні мільёнаў у валюце. Мы выдатна разумеем, што з бюджэту такія грошы вылучыць камусьці — напэўна, неэфэктыва і няправільна. Павінна быць канкурэнцыя. У нас дастаткова моцныя аператары сувязі, і ў іх ёсць фінансавыя магчымасці, якія дазваляць, я спадзяюся, рэалізаваць праект. Мы адкрытыя і для замежных інвестараў — сёння ў праекце ўдзельнічае кітайская карпарацыя Huawei, хай прыходзяць і іншыя», — выказаў сваё меркаванне Канстанцін Шульган.

СЕЛЬСКІМ ТЭЛЕАПЕРАТАРАМ ТРЭБА БУДЗЕ «ПАСУНУЦЦА»

Тэставае выпрабаванне завершана: першая зона пакрыцця была разгорнута ў індустрыяльным парку, дзе сетка працуе на частаце 3,5 ГГц. Другую доследную зону «Белтэлекам» разгарнуў у Капыльскім раёне. Там упершыню ў СНД тэсціравалася сетка пятага пакалення на частаце 700 МГц. Хуткасць у сельскай мясцовасці дасягала 170 Мбіт/з, але базавая станцыя забяспечвала стабільнае пакрыццё больш чым на 4 кіламетры. Калі б у гэты раён пракласці па зямлі

Генеральны дырэктар «Белтэлекама» Юрый ПЕТРУЧЭНЯ.

валаконна-аптычны кабель, то выдаткі давялося б павялічыць у чатыры разы. Абсталяванне прадэманстравана кітайскай кампаніяй Huawei. Дарэчы, у Кітаі 5G выкарыстоўваецца ў камерцыйнай эксплуатацыі ўжо год, і тое, што партнёрам беларусаў выступіла менавіта гэтая кампанія, цалкам зразумела.

Для ўкаранення паслугі трэба прайсці працэдуру выдзялення частот, паколькі ў сельскай мясцовасці на частаце 700 МГц вяртаюцца некаторыя мясцовыя тэлеаператары. У Капыльскім раёне, дзе тэсціравалася паслуга, гэты дыяпазон якраз быў вольны. На працягу найбліжэйшага года аператарам прыйдзецца вызваць рэсурсы для ўкаранення новай тэхналогіі.

Па словах генеральнага дырэктара «Белтэлекама» Юрыя ПЕТРУЧЭНЯ, унікальнасць тэхналогіі 5G у тым, што яна можа выкарыстоўвацца як у прамысловыя забудовы, так і ў сельскай мясцовасці. Гендырэктар «Белтэлекама» разлічвае, што новая тэхналогія дапаможа ў развіцці інтэрнэту, беспілотнага транспарту, канцэпцыі «разумных» гарадоў, а таксама зацікавіць звычайных людзей, якія будуць актыўна карыстацца магчымасцямі 5G.

БУДУЧЫНЯ ўжо ПОБАЧ

Стандарт мабільнай сувязі 5G — гэта новы этап развіцця тэхналогіі. Яе перавагі — высокая хуткасць доступу пры мінімальным затрымак, падтрымка мноства адначасова працуючых прылад і высокая энергаэфектыўнасць.

Хуткасць загрузкі і перадачы даных у сеткі 5G у некалькі разоў вышэй, чым у 4G. У «Вялікім камені» максімальны значэнні хуткасці дасягнулі 1,235 Гбіт/с. Тэставанне праводзілася з дапамогай смартфона Huawei P40 PRO і тэрмінала FWA Huawei 5G.

Высокая хуткасць мае прыняццёвае значэнне пры рабоце з «цяжкімі» кантэнтам — вялікімі відэафайламі. Звышдакладная карцінка, і ўжо не 4К, а 8К дазваляе на вялікім экране глядзець відэа без рыўкоў і завясанняў.

«Белтэлекам» аб'яднаў шырокае кола спецыялістаў, зацікаўленых у вывучэнні 5G. Аспекты рэалізацыі, перспектывы стварэння лічбавых кейсаў і іх камерцыйнага выкарыстання прапрацоўвалі прадстаўнікі ІКТ-сферы, прамысловага сектара, ВНУ і навуковай супольнасці.

«Мабільная прахадная» — праект, рэалізаваны на аснове 5G. Дзякуючы інтэграцыі з сістэмай відэакантролю ад «Белтэлекама» і спецыяльным праграмным забеспячэннем звычайны турнікет становіцца «разумным», гэта значыць з яго дапамогай можна распазнаваць асобы і кантраляваць доступ на аб'ект. Высакаскорасны абмен данымі відэакамеры і малюнкамі, раней загружанымі ў базу адалагенага сервера, дазваляе арганізаваць мабільную прахадную — аператыўна і ў любым месцы.

Яшчэ адзін кейс прысвечаны выкарыстанню 5G для рабатызаваных прылад. Калабарацыйны робат OMRON, або кобат, абсталяваны сістэмай тэхнічнага зроку. Яго камера вызначае аб'екты ў шырокім абсягу. Кобат прызначаны для работы як з людзьмі, так і з абсталяваннем. На вачах прысутных дзякуючы высакаскораснай перадачы даных быў запусчаны адзін з мноства алгарытмаў кіравання робатам. Партнёрамі ў гэтым праекце сталі ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі» і ТАА «Балтаком Электронікс».

ТРАНСПАРТ БЕЗ ПІЛОТА

У доследнай зоне індустрыяльнага парка рэалізуецца праект па даследаванні 5G для беспілотнага транспарту. На вуліцы парка мы змаглі пазнацца з прататыпам транспарту будучыні. Маршрут беспілотніка на Пекінскім праспекце адсочвалі камеры відэааналізацыі, якія трансліравалі тэлевізійны сігнал у фармаце 4K. Аўтобус рухаўся ў цалкам аўтаматычным рэжыме на хуткасці 25 кіламетраў за гадзіну.

Транспартную інфраструктуру гарадоў будучыні дапоўняць і «разумныя скрыжаванні». Адно з іх ужо абсталявана ў «Вялікім камені». Дзякуючы модулю відэааналітыкі і відэакамеры, падключанай па тэхналогіі 5G, сістэма здольная распазнаваць пешаходаў і кіраваць святлафорам, рэгулюючы рух транспарту.

У ЛІЧБЕ ўсё РОўНЫЯ

Адна з мсіў кампаніі «Белтэлекам» як нацыянальнага аператара сувязі — ліквідацыя лічбавай няроўнасці. На прыкладзе Капыльскага раёна, дзе ўсталяваныя дзве базавыя станцыі, вывучаецца мадэль пабудовы сеткі для аказання лічбавых паслуг у сельскай мясцовасці. Дыяпазон 700 МГц забяспечвае максімальную зону пакрыцця. У пілотнай зоне таксама адпрацоўвалася ўзаемадзеянне аператараў «Белтэлекама» і СТАА «Мабільныя Тэлесістэмы» пры пабудове сеткі 5G.

З дапамогай гэтай сеткі «Белтэлекам» падаў пакет сучасных паслуг сувязі там, дзе на стварэнне валаконна-аптычнай інфраструктуры спатрэбілася б значна больш часу і фінансавых укладанняў. Так, жыхарка вёскі Якубавічы Капыльскага раёна змагла першай пратэставаць высакаскорасны пакет паслуг «Яснае 100 SMART» і паслугу «Відэакантроль», далучаныя па сетцы 5G. У доме, дзе не было валаконна-аптычнай сеткі, з'явіліся безлімітны інтэрнэт на хуткасці 100/50 Мбіт/с і больш за 115 тэлевізійных каналаў у лічбавай якасці.

Сяргей КУРКАЧ, фота аўтара.

УП «Белконфіскаат»
объявляет о проведении электронных торгов
09.02.2021 г.
 по продаже имущества Возняк С. Н. автомобиль «Citroen Berlingo» 2008 г. в, начальной стоимостью 32000 рублей. На сайте belkonfiskat.by размещена информация о торгах. Справки по тел. 8 (017) 3639489. УНН 190431606

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПЕРВЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: 8 (0212) 24-63-12, 8 (029) 510-07-63.

Продавец: открытое акционерное общество «ВИСТАН» 210627, г. Витебск, ул. Димитрова, 36/7, тел.: 8 (0212) 608605, 8 (0212) 60-85-95.

Лот № 1. Изолированное помещение с инв. № 200/D-190272, площадью – 291,3 кв. м, наименование – административное помещение, назначение – административное помещение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Димитрова, 36/23-2. Изолированное помещение с инв. № 200/D-190274, площадью – 229,8 кв. м, наименование – административное помещение, назначение – административно-торговое помещение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Димитрова, 36/23-4. Изолированное помещение с инв. № 200/D-190909, площадью – 1800,6 кв. м, наименование – административное помещение, назначение – административное помещение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Димитрова, 36/23-5. Расположено на 1-м, 2-м этажах.
Нач. цена: 811 680,00 бел. руб. с учетом НДС.
Задаток: 81 168,00 бел. руб.

Лот № 2. Изолированное помещение с инв. № 200/D-190273, площадью – 300,5 кв. м, наименование – административное помещение, назначение – административное помещение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Димитрова, 36/23-3. Расположено на 1-м, 2-м этажах.
Нач. цена: 114 000,00 бел. руб. с учетом НДС.
Задаток: 11 400,00 бел. руб.

Дата, время и место проведения торгов: 23.02.2020 в 11.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 21.01.2021 с 08.30 по 22.02.2021 до 17.30. Имущество расположено на зем. участке с кадастровым № 24010000002000413 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Димитрова, 36 (право аренды).

Заявления на участие в аукционах со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». **Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № ВУ93МТВК3012000109330006782 ЗАО «МТБанк» г.Минск, БИК МТВКВУ22, УНП 390477566. Условия аукциона:** победитель торгов (единственный участник торгов) обязан: в течение 10 (десяти) раб. дней с даты проведения торгов возместить затраты на организацию и проведение торгов; в течение 10 (десяти) раб. дней с даты проведения торгов возместить затраты по подготовке документации на р/с, указанный в протоколе торгов (лот № 1 – 1985,61 бел. руб. с НДС 20 %, лот № 2 – 483,93 бел. руб. с НДС 20 %); подписать договор купли-продажи в течение 15 рабочих дней с даты проведения торгов, оплатить предмет торгов в течение 30 календарных дней с даты заключения договора купли-продажи. **Аукцион проводится** в порядке, установленном Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявления на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказать от проведения аукциона. Доп. информацию можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by. Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом по тел.: +375 (33) 378-57-36, +375(212) 60-85-95 Титок Оксана Михайловна.

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3»
10 февраля 2021 года в 12.00 проводит открытый аукцион по продаже имущества.

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена продажи без НДС, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
Лот № 1	Автомобиль ZIL-MMZ-4502, тип транспортного средства – грузовой специальный самосвал, год выпуска не определен, инвентарный номер 1221	920,00	92,00
Лот № 2	Погрузчик «АМК ОДОР 332С4», тип транспортного средства – погрузчик фронтальный 2006 года выпуска, инвентарный номер 794	23 700,00	2370,00
Лот № 3	Полуприцеп KAZ 9368, тип транспортного средства – полуприцеп бортовой, год выпуска не определен, инвентарный номер 581	960,00	96,00
Лот № 4	Полуприцеп MAZ 9379, тип транспортного средства – полуприцеп платформа 1998 года выпуска, инвентарный номер 756	6 300,00	630,00
Лот № 5	Автомобиль UAZ 23632 232, тип транспортного средства – грузовой пикап 2010 года выпуска, инвентарный номер 601	5 300,00	530,00

- Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел.: 23-64-24, 28-41-00.
- Дата, время и место проведения аукциона: **10 февраля 2021 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 34.
- Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» от 13.04.2017 г. При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
- Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000, код BPSBY2X в региональной дирекции № 600 ОАО «БПС-Сбербанк», УНП 700049607, ОКПО 03454762.
- Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: 21.02.2021 г., Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: 08.02.2021 г., время: 17.00.
- Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
- Сроки подписания договора купли-продажи: договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола.
- Извещение о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещены в газете «Звязда», на сайте ОАО «ДСТ № 3».

ПАДАРУНКАЎ ШМАТ НЕ БЫВАЕ

Першы свой падарунак у гэтыя калядна-навагоднія дні мой двухгадовы сыноч заўважыў пад ёлкай на каталіцкую куццю — паклапаціліся бабуля з дзядулем, мае бацькі (толькі дзеля аднаго гэтага моманту, калі малое знаходзіць прэзент, варта ўпрыгожваць ёлачку: несхаваная дзіцячая радасць дарагога варта!). Дык вось, трымае Цёмік у сваіх маленькіх ручках такі жаданы трактар з прычэпам, спрабуе ў яго пагрузіць каштаны, яшчэ восенню сабраныя, як раптам выдае: «А чаму Дзед Мароз кран не прынёс?»

Мы да такога пытання падрыхтаваныя не былі. Сапраўды, калі я напярэдадні свят п'яталася ў Арцёмкі, што ён хоча ўбачыць пад ёлачкай, малы, доўга не думаючы, агучыў свае мары-жаданні: трактар (хоць іх у яго поўна!), пад'ёмны кран, «чух-чух» (цягнік) і смеццявоз. Святы толькі пачаліся, пад'ёмны кран, як і іншыя падарункі, чакалі свайго часу ў надзейным месцы, але як мне растлумачыць дзіцяці, чаму Дзед Мароз не прынёс усё адразу?!

Праз некалькі дзён інтрыга раскрылася. Якраз перад Новым годам мы з Цёмікам пайшлі пагуляць да яго браціка і сястрычкі, дзяцей мужавай стрыечнай сястры. Света нас запрасіла наўмысна, папярэдзіўшы, каб я ўзяла з сабой які-небудзь з падарункаў, падрыхтаваных малому на свята: увечары яны (дзедзі пра гэта нават не здагадваліся) чакалі Дзеда Мароза і Снягурку, якія за грошы сёння да каго заўгодна прыйдуць. Таму пакуль Арцём у абедаў спаў, я загадзя завезла сваячцы пад'ёмны кран, а то малы абавязкова спытае, што я нясу з сабой, альбо ўвогуле загляне ў маю торбачку — і плакаў тады Дзед Мароз, вера ў якога ў майго сына яшчэ вельмі моцная. Адным словам, канспірацыя захавалася, дзедзі і нават мы, іх бацькі, былі вельмі задаволеныя. Цёмік і сёння расказвае ўсім, што бачыў жывога Дзеда Мароза.

Праўда, апошні малому з'яўляўся і пасля: яшчэ на працягу некалькіх дзён (свят жа шмат!) мы знаходзілі пад ёлачкай падарункі. Пройдзе час, і Цёма даведаецца, што дзякаваць за спраўджаныя жаданні трэба не казачнаму персанажу (хоць і яму «дзякуй»), бо цяпер мой сыноч не адварочваецца ад кашы і спрабуе быць паслужным, што звычайна не заўсёды атрымліваецца, а бацькам, бабулям, дзеду, хросным, шматлікім сваякам і нават мамчынай рабоце, якая хоць і не шакаладная фабрыка, але перад святамі выдае цукеркі. Пашанцавала Цёміку яшчэ і перад Старым Новым годам — з далёкага Віцебска ў нашу вёску прыйшла пасылка (пра свайго любімчыка не забылася хросная мама). Трэба было бачыць, з якім гонарам мой маленькі сыноч вёз з пошты на санках гэты вялікі пакунак, з якой радасцю потым распакоўваў і еў.

Ці было столькі падарункаў у вашым дзяцінстве? Не, не было ў такой колькасці іх нават у маім. Адных толькі цукерак Цёмік атрымаў пяць пакунаў. У мяне ж у свой час было ўсяго два, ЦЭЛЫХ два: адзін давалі маме-настаўніцы, другі з калгаса прыносіў бацька. Малому, які запар можа з'есці пяць цукерак (каб я дала дазвол, то і больш) не зразумець, як яго маці калісьці выдзяляла сабе па дзве на дзень, спрабуючы надаўжэй расцягнуць гэтую смакату. Не буду прыбдзяцца: у сваім дзяцінстве пад ёлкай знаходзіла падарунак і я (нягледзячы на складаныя 90-я, бацькі не забываліся пацешыць нас з братам). Нам так карцела даведацца, што ж прынясе Дзед Мароз, у якога мы ўжо, канешне, не верылі, што за некалькі дзён да заповітнага дня мы абавязкова наладжвалі цэлую пошукавую аперацыю па кватэры. І часам знаходзілі, але ў самыя важны момант рабілі выгляд, што нават не чакалі такіх падарункаў. Падарунка. У нас іх было па адным, але гэта не перашкаджала нам быць самымі шчаслівымі дзедзімі ў свеце.

Але гэта было зусім іншае стагоддзе, нават трыстагоддзе. Вернемся да дня сённяшняга. Скончылася святочная мітусня. Жывём у ранейшым рэжыме. Арцём зрэдку забяўляецца з пад'ёмным кранам, ужо забыўся на трактар з прычэпам і, калі нагадаеш, пускае свой цягнік па пластыкавай чыгунцы. Усё часцей глядзіць мультыкі, «дапамагае» мне на кухні (то шклянкі з крупой павыварочвае, то ў сланечнікавым алеі «памые» рукі, то панаціскае на клавішы мікрахвалёўкі), «займаецца» акрабатыкай на сталі, на парэнчах канапы, «адточвае» батутныя трукі на вялікім ложку бабулі і дзядулі.

На дзіва, малы быў не супраць таго, каб мы забралі ёлку (летас я рабіла гэта, калі ён спаў). Цёмка асцярожна здымаў шарыкі з лапак (памятае, відаць, што было за пабітую цацку, калі ўпрыгожвалі ёлку), як раптам у маленькага чалавека ўзнікла прашанне: «Можа, не будзем спяшацца? Дзед Мароз яшчэ кран пад ёлку не паклаў!» Паўза. Усяго некалькі дзён прайшло, а Цёмік ужо забыўся, што гэтую самую машыну казачны дзед уручыў яму асабіста ў рукі. Праз хвіліну высветлілася, што з памяццю ў маёй малечы ўсё ў парадку: ён проста «два пад'ёмныя краны хацеў».

З трывогай чакаю наступнага Новага года...

Вераніка КАНЮТА.

Выпуск № 1 (160)

Гюнэш АБАСАВА:

Тыя, хто побач

«МНЕ ЗДАЕЦЦА, ШТО МЫ МУЖ І ЖОНКА НЕ СЕМ ГАДОЎ, А НАШМАТ БОЛЕЙ»

У рабочым графіку беларускай спявачкі Гюнэш, нягледзячы на няпростую сітуацыю з пандэміяй, вольных гадзін усё роўна не хапае — яна працуе ў студыі гуказапісу, піша музыку, робіць прадакшн, рыхтуе маладых артыстаў да конкурсаў, выступае ў якасці члена журы... Аднак усё гэта не можа

задавальняць артыстку, калі побач няма галоўнага — падтрымкі, апоры — яе сям'і. Пра гэта мы пагаварылі са спявачкай, сустрэўшыся з ёю пасля канцэрта ва ўтульнай кавярні недалёка ад яе роднага Маладзёжнага тэатра эстрады...

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

Юрыдычны лікбез

ПРАВА НА СЛОВА, але не на цуд

Часам здараецца, што дзедзі парушаюць закон ненаўмысна. Аднак разабраць віну непаўналетняга і абараніць яго правы — справа абавязковая як для абвінавачаных, так і для абаронцы. У папярэднім нумары «СГ» з дапамогай эксперта Беларускай рэспубліканскай калегіі адвакатаў падчас вебінара, які арганізаваў Дзіцячы фонд ААН (ЮНІСЕФ) у Беларусі, мы разбіралі, што трэба рабіць і ведаць, калі непаўналетні становіцца падазроным ці абвінавачваным. Сёння паспрабуем разабрацца, чаму ў крымінальным працэсе гэтак важныя педагог і пратакол, а таксама даведаемся, як трэба сябе паводзіць падлеткам.

Роля педагога

Непаўналетні ніколі не застаецца безабаронным — так устроены Крымінальны кодэкс краіны, дзе для дзяцей, якія парушылі закон, прадугледжаны

асаблівыя ўмовы падчас разгляду справы, сцвярджаюць спецыялісты. Аднак на практыцы можа спрацаваць так званы чалавечы фактар: нехта пра нешта забыўся, пра нешта не дагаварыў, нешта не так зразумеў. Нават да-

росламу бывае цяжка валодаць сабой у нестандартных сітуацыях, што кажаць пра падлеткаў. Менавіта таму важна, каб побач з абвінавачваным непаўналетнім быў дарослы, якога ён ведае.

(Заканчэнне на 2-й стар. «СГ».)

Азбука бяспекі

НАВУЧЫЦЬ ДЗЯЦЕЙ БАЧЫЦЬ ХЛУСНЮ

Бацькі змогуць праверыць анлайн, ці ведаюць дзеці правілы бяспекі ў інтэрнэце і на вуліцы

На сайце smartparent.by запушчаны тры сюжэтныя анлайн-тэсты ў фармаце інтэр-актыўных гульняў «На пляцоўцы», «У інтэр-нэце» і «У спартыўнай секцыі». Яны адаптаваныя для розных узростаў. Прайшоўшы іх, дзеці і бацькі змогуць у гульнявой форме навучыцца бяспечным паводзінам на вуліцы і ў сеціве, а таксама атрымаюць рэкамендацыі па мадэлях паводзін у сітуацыях, якія могуць уяўляць рызыку для бяспекі.

Тэсты сталі часткай кампаніі «Навучыць дзяцей бачыць хлусню». Мэта кампаніі — прадухіліць сексуальную эксплуатацыю дзяцей праз адкрыты дыялог аб праблеме гвалту ў рэальным і віртуальным жыцці і яго наступствах. А ў выпадках, калі такую сітуацыю прадухіліць не ўдалося, — мінімізаваць негатыўныя наступствы для дзіцяці, дапамагчы яму своечасова распазнаць небяспеку і звярнуцца па дапамогу.

Арганізатарам кампаніі «Навучыць дзяцей бачыць хлусню» выступае прадстаўніцтва Міжнароднай арганізацыі па міграцыі ў Беларусі. Таксама да праекта далучылася арганізацыя «SOS Дзіцячыя вёскі».

Гульнявы анлайн-тэст «На пляцоўцы» прызначаны для дзяцей ва ўзросце 5-8 гадоў і іх бацькоў. У ім абыгрываюцца сітуацыі, калі незнаёмыя людзі звяртаюцца да дзіцяці на вуліцы: просяць яго аб дапамозе, прапануюць пачастунак, утрымліваюць сілай і іншыя. Пасля кожнай на экране ўсплывае каментарый да абранага варыянта паводзін або рэкамендацыя па бяспечных паводзінах.

Інтэрактыўны тэст «У інтэрнэце» прызначаны для дзяцей 8-12 гадоў і іх бацькоў. Ён ахоплівае этапы рэгістрацыі акаўнтаў у сацыяльных сетках, магчымыя мадэлі зносін з незнаёмцамі анлайн, бацькоўскі кантроль, а таксама тлумачыць, як дзейнічаць у выпадках шантажу і пагроз. У тэсце прадстаўлены парады спецыялістаў па правілах паводзін у такіх сітуацыях.

Аўдыторыя тэста «У спартыўнай секцыі» — падлеткі ва ўзросце ад 12 да 15 гадоў і іх бацькі. У ім закранаюцца небяспечныя наступствы прыхільнасці дзіцяці да дарослага педагога, а таксама шантаж падлетка і прымус захоўваць усё ў сакрэце.

Таксама ў межах кампаніі «Навучыць дзяцей бачыць хлусню» іх увазе прапануюцца тры інфармацыйныя ток-шоу, у якіх псіхологі, юрысты і спецыялісты ў галіне дзіцячага выхавання ўзнікаюць важныя тэмы, звязаныя з сексуальнай эксплуатацыяй дзяцей, даюць практычныя парады бацькам і настаўнікам, як гаварыць з дзецьмі пра гвалт, як выбудоўваць сяброўскія адносіны і чым дапамагчы ў выпадку наступлення траўмавальнага вопыту. Ток-шоу даступнае для прагляду бясплатна на YouTube-канале.

Калі вам патрабуецца кансультацыя пра тое, як пагаварыць з дзіцем на тэму сексуальнага гвалту і куды звярнуцца па дапамогу, неадкладна тэлефануйце на бясплатную «гарачую лінію» па нумары 8-801-201-5555.

Надзея НИКАЛАЕВА.

ПРАВА НА СЛОВА...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Мяркуецца, што педагог са школы ці іншай установы, дзе вучыцца дзіця, можа даць яму псіхалагічную апору, якая стане гарантыяй для падлетка, што нічога з ім не здарыцца падчас следчых дзеянняў, — падкрэсліла **Вольга БАРАНЧЫК, адвакат Мінскай абласной юрыдычнай кансультацыі № 1.** — Педагог можа наладзіць з ім кантакт, якога ў непаўналетняга не ўзнікае нават з адвакатам, а тым больш са следчым. Не заўжды можна знайсці агульную мову з «яршыстымі» падлеткамі, таму і запрашаюць столькі людзей (законных прадстаўнікоў, педагога, абаронцу), каб непаўналетні не закрыўся ў сабе і з ім можна было працаваць. Педагогі маюць адпаведную ступень псіхалагічнай падрыхтоўкі для кантактавання з дзецьмі, якой няма ў адвакатаў і бацькоў дзяцей, таму іх удзел у справе вельмі важны.

3 16 гадоў і з 14

Увогуле, да крымінальнай адказнасці можна прыцягнуць асобу, якая дасягнула на момант здзяйснення злачынства 16 гадоў. Да 14-годдзя падлетак не падлягае крымінальнай адказнасці. Аднак у частцы 2 артыкула 27 Крымінальнага кодэкса (КК) Беларусі ў 22 пунктах указаны састаў злачынстваў, за якія прадугледжана крымінальная адказнасць і з 14 гадоў. Найперш гэта забойства, прычыненне смерці па неасцярожнасці, наўмыснае прычыненне цяжкага цялеснага пашкоджання, наўмыснае прычыненне менш цяжкага цялеснага пашкоджання, сексуальнае гвалтаванне, гвалтоўны дзеянні сексуальнага характару, выкраданне чалавека, крадзяжы, грабязы, разбой, вымаганне, крадзеж з дапамогай камп'ютарнай тэхнікі.

Крымінальная адказнасць з 14 гадоў наступае і за ўгон транспартнага сродку (маламернага судна), наўмыснае знішчэнне ці пашкоджанне маёмасці, захоп заложнікаў, крадзеж агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў і выбуховых рэчываў. За наўмыснае прывядзенне да непрыгоднасці транспартнага сродку або шляхоў зносін (найчасцей сустракаецца ў рэгіёнах) адказнасць прадугледжана артыкулам 309 КК Беларусі. За крадзеж наркатных сродкаў, псіхатропных рэчываў (артыкул 327 КК Беларусі), незаконны абарот наркатыкаў (часткі 2-5 артыкула 328 КК Беларусі), хуліганства (артыкул 339 КК Беларусі) таксама можа наступіць крымінальная адказнасць з 14 гадоў.

Вельмі распаўсюджаным стаў артыкул 340 КК Беларусі за заведама непраўдзівае паведамленне аб небяспецы. За такі жарт 14-гадовага таксама прыцягнуць да крымінальнай адказнасці. Як і за апаганьванне збудаванняў і псаванне маёмасці. Крымінальная адказнасць прадугледжана з 14 і за ўцёкі з папраўчай установы, дзе адбываюць пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі, з арыштнага дома ці з-пад варты, за ўхіленне ад адбывання пакарання ў выглядзе абмежавання волі.

— Пры гэтым не падлягаюць крымінальнай адказнасці некаторыя непаўналетнія, якія ўжо дасягнулі ўзросту крымінальнай

ВАЖНА ВЕДАЦЬ

Калі непаўналетняму, які здзейсніў злачынства, падчас вядзення справы спаўняецца 18 гадоў, то паўнамоцтвы яго законнага прадстаўніка (бацькоў, усынавіцеляў, папчыцеляў ці іншых асоб, якія прадстаўляюць інтарэсы непаўналетняга) спыняюцца на любой стадыі разгляду крымінальнай справы, ці гэта даследаванне, ці судовы разгляд. Аднак спыніць удзел абаронцы ці педагога ў справе немагчыма, нават калі абвінавачваны падлетак стаў паўналетнім.

адказнасці. Напрыклад, калі будзе ўстаноўлена, што асоба ў выніку адставання ў псіхічным развіцці, не звязанага з псіхічным расстройтвам (захворваннем), у час здзяйснення грамадска небяспечнага ўчынку была няздольная ўсведамляць яго фактычны характар і небяспеку, — дадала Вольга Баранчык. — Да такіх падлеткаў прымяняюцца іншыя меры. Яны лічацца асобамі, якія здзейснілі грамадска небяспечнае дзеянне.

«3 маіх слоў запісана неадкладна»

Падчас правядзення следчых дзеянняў, у прыватнасці, пры допыце падазранага, абаронца і педагог маюць права з дазволу следчага ці пракурора задаваць пытанні падлетку, знаёміцца з пратаколам, рабіць пісьмовыя заўвагі аб правільнасці і паўнацэннасці запісаў паказанняў непаўналетняга.

— Пратаколы допытаў могуць быць абвешчаны на судовых пасяджэннях, і на падставе паказанняў, змешчаных у іх, можа будавацца абвінавачванне непаўналетняга. Таму да гэтых дакументаў трэба ставіцца вельмі адказна. Нават калі следчы неахвотна ідзе на гэта, трэба ўважліва іх чытаць, прасочваць паўнату фразы, сказанай падлеткам, ці звяртаць увагу на тое, што яна неадкладна запісана, што зменены сэнс сказанага, настойваюць на праўках, — раіць адвакат. — Часта гэта пасля вырашае лёс непаўналетняга, бо ў такім узросце падлеткі яшчэ не ў поўнай меры могуць разумець, пра што яны гавораць. Яны схільныя да фантазіі і перабольшванняў праз яшчэ несфарміраваную псіхіку. А ёсць дзеці, якія міжволі падманваюць, выкручваюцца.

Абавязкова чытайце пратакол! Калі інфармацыя ў ім выкладзеная не так, як вы казалі, прасіце ўнесці праўкі, нават калі следчы кажа, што «пратакол складзены, мяняць нічога не будзем».

Часам лепш прамаўчаць

Існуе шмат мер стрымання непаўналетняга: падпіска аб нявыездзе, асабістае паручальства законнага прадстаўніка, заклад, дамашні арышт, зняволенне пад варту.

— На жаль, апошняя мера ў дачыненні да непаўналетніх цяпер самая распаўсюджаная, хоць павінна быць выключнай. Ніколі не саромейцеся задаваць пытанні, «што зараз адбываецца», «што са мной будзе» і іншыя, — раіць падлеткам Вольга Баранчык. — Не бойцеся, што ваша маўчанне да прыходу маці будзе ацэньвацца супраць вас. Вы маеце права маўчаць. Часта гэта бывае нават карысна, бо не заўжды без удзелу абаронцы

«я малы, я не ведаў, я пажартаваў», не атрымаецца.

— Крымінальная адказнасць не варта таго, каб паказаць сябрам, які ты круты. І мы гаворым не пра тое, як пазбегнуць пакарання, а як не зрабіць выбар на карысць парушэння закона, — удакладніў Максім Церашкоў.

Адно з самых распаўсюджаных працэсуальных дзеянняў з удзелам непаўналетніх па крымінальных справах — непасрэдна допыт, і тут ёсць нюансы.

— Допыт павінен цягнуцца не больш за дзве гадзіны. Але калі вы бачыце, што дзіця «паплыло», стала неўважлівае, пагаджаецца з усім і адказвае, не разумеючы сутнасць пытання, прасіце перапынак, — раіць педагогам і абаронцам падлеткаў адвакат бюро. — Гэта робіцца, каб зафіксаваць у пратаколе допыту аб'ектыўныя паказанні і выкладзі толькі тое, што сказаў непаўналетні. Ніякіх дадумванняў следчага, ніякіх «пад гэтым маецца на ўвазе» тут быць не павінна.

Пры разглядзе справы не павінна быць ніякіх сімпатый ці прадурзятасцяў. Калі педагог, абаронца ці сам непаўналетні бачаць, што следчы ставіцца прадурзята, пачынае выказваць фразы накшталт «ты ўсё роўна сядзеш» або «я запішу так, як мне хочацца», то можна ўзяць адвод следчага.

— Адвод — выражэнне акту недаверу да следчага, які, напрыклад, праводзіць стадыю папярэдняга расследавання. Тое ж самае датычыцца і адводу суддзі, калі ён дазваляе сабе ацэнку таго, што адбываецца. Хоць на практыцы задавальненне адводаў сустракаецца не так часта, таму што ён павінен быць дакладна матываваны. Калі следчы проста строгі, то адвод ніхто не задаволюць, але пра яго магчыма трэба ведаць, — упэўнены Максім Церашкоў.

Ірына СІДАРОК.

99 % падлеткаў, сутыкаючыся са спакусай парушыць закон дзеля забавы ці нязначнай спахвывы, думаюць, што іх не зловяць. Аднак у час сучасных тэхналогій такога амаль не здараецца.

ці бацькоў вы можаце правільна сфармуляваць свае думкі.

Але калі падлетак свядома пайшоў на ўчынак, які супярэчыць закону, значыць, ён павінен разумець, што за гэта наступіць адказнасць у любым выпадку, — кажа кіруючы партнёр адваката бюро **Максім ЦЕРАШКОЎ.**

— Калі вы ўжо ў кабінце следчага, ніякіх скідак на тое, што «гэта ж дзіця», акрамя тых, што прадугледжаны законам, не будзе. І пазбегнуць пакарання, спасылаючыся на тое, што

УНІВЕРСАЛЬНЫЯ ПАРАДЫ

- Калі пасля затрымання з нейкіх прычын адсутнічае адвакат, і яго не даюць, — гэта парушэнне працэсуальных правоў і артыкула 62 Канстытуцыі Беларусі, дзе сказана, што кожны мае права на атрыманне юрыдычнай дапамогі без абмежаванняў у часе і ў любым месцы канфідэнцыйна (незалежна ад таго падазраваны ён ці абвінавачваны). Ніводзін дакумент не будзе мець юрыдычнай сілы, пакуль у непаўналетняга не з'явіцца абаронца.

- Калі падлетка затрымалі, не далі адваката і настойваюць на падпісанні якіх-небудзь дакументаў, трэба ўважліва чытаць іх і правяраць, ці адпавядае іх змест сказанаму. Калі не адпавядае, то, перш чым падпісаць дакумент, неабходна ўказаць, што ў ім пазначана дакладна, а што неадкладна.

- Заявы накшталт таго, што «мы цябе затрымалі, адваката табе не дадзім, але калі ты падпішаш гэты дакумент, дзе сказана, што ты прызнаеш сваю віну і каешся ва ўчыненым, то мы цябе адпусцім», — парушэнне закона. Затрыманне з'яўляецца мерай стрымання, але яно абавязкова скончыцца, асабліва калі для яго няма падстаў, нават калі ваш «сябра» вас абгаварыў.

- Памятайце, што падпісанне дакумента, у якім указана не тое, што вы казалі (без якіхсьці вашых заўваг ці пярэчанняў), прыраўноўваецца да прызнання фактаў, выкладзеных у дакуменце, які вы падпісалі. Падпісанне прызнання ў здзяйсненні злачынства, якога вы ў сапраўднасці не рабілі (без вашых заўваг ці пярэчанняў), прыраўноўваецца да прызнання ў гэтым злачынстве.

- Калі вашы правы парушаны, вы можаце звярнуцца да пракурора, паколькі пракуратура здзяйсняе нагляд за выкананнем заканадаўства Беларусі, нават калі з вас смяюцца і кажуць «ды хто ты такі?».

«МНЕ ЗДАЕЦЦА, ШТО МЫ МУЖ І ЖОНКА НЕ СЕМ ГАДОЎ, А НАШМАТ БОЛЕЙ»

БЕЛАРУСКАЯ «ДАЧКА УСХОДУ»

— Як так адбылося, што вы, генетычная азербайджанка, нарадзіліся і жыўце ў Беларусі?

— Мой бацька нарадзіўся ў Азербайджане, а калі надышоў час ісці ў армію, яго накіравалі ў Ленінград. Адночы, на выхадныя, ён прыехаў у гасці да свайго старэйшага брата, які жыў на той момант у Баранавічах, яму вельмі спадабаўся гэты горад. Пасля ён вярнуўся ў Азербайджан, там сустрэў маю маму, яны пабраліся шлюбам, і бацька прывёз яе сюды, у Беларусь. Ужо больш за 40 гадоў яны жыўць у гэтым горадзе і жыцця не ўяўляюць у іншым месцы.

Калі намалюваць маё дзяцінства, то колер аранжавы. Калі сказаць, што ў дзяцінстве я была вельмі ціхім дзіцем у адрозненне ад майго брата, зараз ніхто не паверыў бы. Звычайна бацькі атрымлівалі лісты падзякі за добрае выхаванне і старанную вучобу дачкі дз чарговую заўвагу за дрэнныя паводзіны сына. Аднак усё змянілася: брат стаў цішэйшы, а я — наадварот. Я наведвала розныя гурткі, вязала шэдэлкам — да гэтага часу матуля захоўвае мае работы, у доме былі і хамячкі, і вожыкі, і папугайчыкі. Займалася фехтаваннем — ледзь не забралі ў вялікі спорт. Аднак музыка перамагла, цяпер займаюся толькі ёй (смяецца).

— Цікавая гісторыя сустрэчы вашых бацькоў, вашага дзяцінства... А вы ўяўлялі, якой будзе ваша сям'я і хто будзе абраннікам?

— Мяне заўсёды прывабліваў усходні тыпаж мужчыны, аднак тое, што маім мужам будзе футбаліст з Турцыі, я нават уявіць не магла. Увогуле, не важна, якой нацыянальнасці абраннік, галоўнае, каб гэта быў твой чалавек, твая другая палавінка.

Мой каханы, Гёкхан, знайшоў мяне праз інтэрнэт, аднак убачыў упершыню па тэлевізары, калі я выступала на конкурсе Istanbul Songs: я здзівіла яго і ягоных сяброў сваім голасам і тым, што цудоўна спявала па-турэцку. Калі надышоў час прапановы рукі і сэрца, я паставіла Гёкхану ўмову — калі не пераедзе ў Мінск, значыць, мы разыходзімся (на той момант ён працаваў футбольным трэнерам на Кіпры і лічыў гэтае месца неверагодным). Пасля такога канфлікту мы не размаўлялі месяцы тры. І ў адзін цудоўны момант каханы проста сабраў чамаданы, прыехаў і сказаў: «Ну, паказвай свой край!» (смяецца). Вось ужо сем гадоў, як мы жанатыя, і калі спытаеце ў майго мужа, у якую краіну паедзем жыць, ён адкажа, што адсюль нікуды не паедзе, каханы палюбіў

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

сталіцу, так што Беларусь — наш край.

«ТЫ МАЯ, І ЁСЦЕ ТУТ!»

— Як Гёкхан зрабіў вам прапанову?

— Ведаеце, як усходнія мужчыны робяць прапанову? Ты мая, і ўсё тут! (Смяецца.) А калі сур'ёзна, то пасля двух гадоў адносін і паездкаў адно да аднаго (а гэта складана і фізічна, і фінансава) неабходна было нешта вырашаць, бо хацелася ўжо стварыць сям'ю. Пазнаёміліся з бацькамі, пачалі рыхтавацца да вяселля. А васьмь рукі і сэрца, ды так, каб на калена — такога не было. Дарэчы, неабходна спытаць, чаму? (Смяецца.)

Мы распісаліся ў Мінску, а вяселле згулялі ў Стамбуле, бо ў Гёкхана шмат сяброў, родных — гасцей было каля 600—700, святкавалі наш дзень у вялікім палацы, як прынята ў Турцыі. Дарэчы, у туркаў ёсць цікавая традыцыя — пасля ўрачыстай цырымоніі гасці адорваюць нявесту: на яе надзяваецца белая стужка з кішэнькамі, куды кладуць грошы альбо чапляюць спецыяльныя залатыя манеты на шпільцы. Уяўляеце, колькі ўсяго было на мне — стаяла нібы навагодняя ёлка! (Смяецца.)

— Ці ўдалося Гёкхану знайсці сябе ў Беларусі?

— Гёкхан — прафесійны футбаліст, іграў у вышэйшай лізе за знакаміты турэцкі клуб «Галатасарай». Цяпер пры садзейнічанні пасла Турцыі ў Рэспубліцы Беларусь муж стварыў футбольную каманду «Цюркспорт». У Беларусі гэта першая і пакуль адзіная турэцкая каманда, куды ўваходзяць супрацоўнікі пасольства Турцыі, а таксама турэцкія грамадзяне, што жыўць у Беларусі. Гэтай справай Гёкхан падкрэслівае сяброўства паміж нашымі роднымі краінамі. Каманда прымае ўдзел у дабрачынных турнірах і акцыях, дапамагае дзіцячым дамам. У мужа ёсць мара стварыць сваю футбольную

школу, каб перадаваць веды беларускім дзецям, якія ў будучым змогуць прадстаўляць нашу Беларусь на футбольнай арэне.

СЯМЕЙНЫЯ СТАСУНКІ

— Якія якасці мужа больш за ўсё шануеце?

— Мой абраннік добра выхаваны, у яго цудоўная сям'я, адукацыя. Мне падабаецца, што сужэнец не ўмешваецца ў маю прафесію, што падтрымлівае, таксама, як і яго. Падабаецца, што Гёкхан добры сямейнік, у яго цудоўна атрымліваецца выхоўваць сына, прывіваць пяцігадоваму Гёкдэнізу паводзіны сапраўднага джэнтль-

мена, павагу да старэйшых. Я вельмі цаню тое, што муж дапамагае мне па доме. Звычайна з ім усё робім разам, іншы раз дапамагае мая мама, калі я, напрыклад, на гастролях. Вось зараз муж з сынам дома, мы чаргуем, так ужо прызвычаліся рабіць, я прыеду дамоў — Гёкхан паедзе па сваіх справах. А яшчэ ён можа вяртаць мяне з нябесаў на зямлю, бо я з гарачым тэмпераментам (усміхаецца), умею сказаць, што правільна, а што не. Мне неабходны былі такі чалавек, які гаворыць акуратна, каб не пакрыўдзіць. Хоць ёсць і іншы бок, які мне не вельмі

БЛІЦ-АПЫТАНКА

● *Без чаго не ўяўляеце сваю раніцу?*
— Я прачынаюся першая ў сям'і, рана. Не ўяўляю свой ранак, пакуль не падыду да свайго дзіцяці, не пацалую, не абдыму яго, не спытаю, як ён спаў і што бачыў у сне.
● *Любімыя кветкі?*
— Усе ведаюць, што я даўно люблю белыя ружы, і мае прыхільнікі дораць менавіта гэтыя кветкі.
● *Дзе марыце пабываць?*
— З мужам марым убачыць Японію.
● *Салодкае ці салёнае?*
— Салёнае. Абажаю матуліны саленні, калісьці яна зрабіла ну вельмі смачныя салёныя агуркі, і я з'ела амаль увесь слоік (смяецца). Я разумею, што павінна быць усё ў меру, аднак без салёнага не магу!
● *Што для вас каханне мужчыны?*
— Калі мужчына не дазваляе сваёй жанчыне падымаць цяжкія сумкі, у гэтым і праяўляецца яго клопат і каханне.
● *За што вам бывае сорамна?*
— Я ўжо навучылася прасіць прабачэння. Сорамна бывае, калі пакрыўдзіла блізкага чалавека, калі ў нечым не маю рацыі.

падабаецца, — ён запальчывы, як і я. Спачатку мы нават моцна сварыліся з-за гэтага, а пасля яго матуля мяне навучыла: «Калі ён злы, ты маўчы, а калі астыне, зноў гавары яму, што лічыш неабходным, і ён усё зробіць для цябе». Я навучылася, гэта працуе, і сёння мне здаецца, што мы муж і жонка не сем гадоў, а нашмат болей. Мяне засмучае, калі маладыя кахаюць, жэняцца, а праз год разводзяцца. Ну, не атрымаўся — такога не можа быць. Калі вырашылі быць разам, неабходна саступаць.

— *Гюнэш, раскажыце пра сямейныя абавязкі і бюджэт.*

— Кухня, натуральна, на мне, хоць мой муж вельмі

купіць, што неабходна для маёй творчасці, вядома, у яго дзейнасці таксама патрэбны немалыя сродкі, каханы шмат мне дапамагае, дзякуй яму.

АСАБЛІВЫЯ КАШТОЎНАСЦІ

— *Мацярынства вас неак змяніла?*

— Змяніла. Я ўвогуле па жыцці вельмі актыўны чалавек, напэўна, няма такога артыста, музыканта, які мяне не ведаў бы асабіста, таму што я люблю з усімі знаёміцца, стасавацца — была паўсюль. А калі стала мамачкай, з'явіліся новыя каштоўнасці — хоццаца дамоў, хутчэй да дзіцяці. На

свет стала глядзець па-іншаму, часцей прыязджаю ў бацькоўскі дом, напэўна, стала лепш разумець, што такое сям'я, цаніць бацькоў і родных людзей. У мяне цяпер на першым месцы сям'я.

— *Вашага сына завуць Гёкдэніз, хто выбіраў імя?*

— Муж. Гёкдэніз — такое рэдкае імя, значыць «нябеснае мора», я доўга сумнявалася. Аднак, ведаеце, складана пераканаць усходняга мужчыну (усміхаецца). Сыну вельмі падабаецца яго імя, і калі ў садку гавораць, маўляў, такое імя складанае,

● *Што зараз чытаеце?*

— Цяпер чытаю казкі сыну, на якіх вырасла, і згадваю сваё дзяцінства.

● *Любімае месца.*

— Дом майго бацькі ў Баранавічах, там адпачываю душой і вяртаюся ў тыя часы, калі была маленькая.

● *Любімы колер?*

— Любыя адценні чырвонага.

● *Страва?*

— Азербайджанскі плоў, які гатуе мая матуля.

● *Любімыя духі?*

— Яркія, салодкія водары.

● *Самы незабыўны падарунак?*

— Неверагоднае калёе з брыльянтамі, якое мне падарылі бацькі мужа ў дзень нашых заручын у 2012 годзе. Гэтым падарункам яны паказалі, што я для іх шмат значу.

● *Сяброўства — гэта...*

— Калі незалежна ад таго, што адбываецца вакол цябе, сябар заўсёды будзе з табой да апошняга.

● *Што б вы змянілі ў сваім жыцці?*

— Нічога. Я наноў бы пражыла тое жыццё, якое ў мяне ёсць!

давай ты будзеш Дзяніска, — сын адказвае — «Не, ніякі я не Дзяніска!» Ён у нас Леў па гараскопе, самастойны. Нядаўна прызнаўся мне, што ў садку дзяўчынку пацалаваў. Актыўна дапамагае нам па доме, любіць мыць посуд, мне здаецца, ён вырасце сапраўдным усходнім мужчынам. Пакуль я не ваджу яго ў гурткі, імкнуса зразумець, чаго ён хоча. Спачатку ён хацеў быць артыстам, як мама, хадзіў на ўсе канцэрты, на рэпетыцыях танчыў разам з балетам. Потым яму надакучыла, і ён стаў хадзіць з татам на трэніроўкі, на некаторы час яго зацікавіў футбол, аднак і да гэтага стаў знікаць інтарэс. Мне здаецца, што ён будзе, як дзядуля, бухгалтарам ці эканамістам, таму што яму падабаецца ўсё падлічваць. Калі ходзім у краму, Гёкдэніз мне тлумачыць, што трэба браць, а што не варта, што лепш купіць па зніжцы, такі гаспадарлівы хлопчык.

— *Якія святы, нагоды абавязкова адзначаюць у вашай сям'і?*

— Мы адзначаем усе святы — беларускія, азербайджанскія, турэцкія. Калісьці абмяркоўвалі ідэю сустрэць Новы год удваіх, а наш хлопчык кажа: «Як удваіх, а я?» І мы вырашылі, што будзем адзначаць гэтае свята толькі ў коле сям'і, за адным вялікім сталом, дзе будуць і мама, і тата, і дзядуля з бабуляй. Мы адпачываем душой, калі ўсе разам.

— *На вашу думку, сям'я — гэта...*

— Сям'я павінна быць на першым месцы ў чалавека, калі чалавек адказвае, што на першым месцы кар'ера, — тады няма сэнсу ствараць сям'ю. Мы, творчыя людзі, такія эмацыянальныя і ўспрымаем усё па-іншаму, не ведаю, што са мной было б, калі б не гэты маленькі свет. Таму важна, каб побач знаходзіліся людзі, якія цябе падтрымліваюць. Сям'я — гэта мая дапамога і апора.

— *Дзякуй за гутарку!*

Надзея ЗУЕВА.
Фота з сямейнага архіва спявачкі.

ТУТ ЁСЦЬ ШТО ПАГЛЯДЗЕЦЬ УСЁЙ СЯМ'ЕЙ,

або Падарожжы, якія зачароўваюць

«Беларусь у маіх вачах» — так назвала Паліна АМЯЛЬЯНЧЫК старонку ў «Інстаграме». І гэта сапраўды погляд закаханай! Выбіраючы аддаленыя ад цэнтра мястэчкі і непапулярныя, малавядомыя турыстам маршруты, дзяўчына адкрывае перад намі нечакана цікавыя факты з гісторыі роднага краю. Акрамя фотаздымкаў храмаў і руін былых сядзіб, практычна кожны пост Паліны суправаджаецца яркімі біяграфіямі землякоў. Сёння ў гасцях у «СГ» — падарожніца, блогер @palina.belarus і арганізатар тураў па нашай краіне Паліна Амяльянчык.

— Усё пачалося з падарожжаў... у Еўропу. Мы з мужам ездзілі туды на сваім аўтамабілі, самастойна прадумвалі маршрут, браніравалі гасцініцы паблізу ад прыгожых мясцін і славукасцяў. Асабліва памятным было вясельнае падарожжа ў Італію на 17 дзён. Да гэтага часу ўспамінаем, дзе былі і што бачылі. Потым у нас з'явілася дачка Ксюша, і мы пачалі даследаваць прыгожыя мясціны Беларусі. Але план для нашых падарожжаў па сваёй сутнасці застаўся той жа. Мы склалі спіс з 83 мясцін, якія хацелі б наведаць. Першымі пунктамі на карце былі Косава і Ружаны. Адтуль мы прывезлі не толькі ўражанні, але і фатаграфіі, гісторыі і факты, якімі хацелася падзяліцца. Так з'явілася мая старонка ў «Інстаграме». Я апісвала падарожжа, імкнучыся дадаць у публікацыі як мага больш гістарычных дэталей і старых фотаздымкаў. Парадавала зваротная рэакцыя: людзі цікавіліся нашымі паездкамі, пыталіся пра маршруты, абмяркоўвалі ў каментарыях гістарычныя факты. Гэта натхняе і далей папулярнаваць беларускія славукасці.

— Таму вы і вырашылі пачаць арганізоўваць экскурсійныя туры?

— Так, я ўбачыла цікавасць да нашай краіны. Падлісчыкі часта прасілі ўзяць іх з сабой, але мы падарожнічаем з дзіцем, і гэта было б нязручна. Тым не менш, мне заўсёды хацелася, каб людзі ўбачылі, колькі прыгожых і незвычайных лакацый ёсць у нашай краіне. Я даўно задумвалася аб стварэнні тураў, але з-за пандэміі жаданне трохі згасла. Аказалася, дарэмна. Без магчымасці выехаць за мяжу людзі сталі яшчэ больш падарожнічаць па Беларусі.

Паездкі для групы я старалася зрабіць максімальна камфортнымі і разнастайнымі. На маю думку, кожнаму цікава пагутарыць з мясцовымі жыхарамі, з падрадчыкам — аб ходзе рэстаўрацыі, а пра храм лепш за ўсё раскажа святар. Я і сёння цёпла ўспамінаю ксяндза Аляксандра з касцёла святога Уладзіслава, што знаходзіцца ў вёсцы Суботнікі Іўеўскага раёна. Ён раскажа пра архітэктуру і прадметы інтэр'ера, правёў нас у крыпту храма і на хоры. Такія моманты бяспечныя, і менавіта іх я імкнуся ўключыць у падарожжы. Вярнуўшыся з паездкі,

даведніках або нам падказваюць у размовах людзі.

Калі ідзе гаворка пра былыя маёнткі, цікава прасачыць гісторыю іх уладальнікаў: як правіла, яны мелі некалькі сядзібных дамоў. Шпацыруючы па руінах, паглыбляючыся ў мінулае, быццам бы пераносішся ў казку. Фантазія пачынае «дабудоўваць» пакоі, аздабляць іх дэталямі, «паказваць», як тут было раней. Я шукаю вачыма алеі, гляджу на дзвярныя завесы, заглядаюся на плітку. Многія былыя маёнткі паспеў замаляваць Напаoleon Орда ў канцы XIX стагоддзя, у перыяд іх росквіту — з паркамі, садамі, сажалкамі і аранжарэямі. У паездках я заўсёды паказваю турыстам яго карціны, замалёўкі іншых мастакоў ці старыя фота сядзіб. Тады вандроўнікі могуць не толькі параўнаць, як усё было і як стала, але і ўявіць шмат дробязяў. Сядзібы — гэта розныя лёсы, якія абуджаюць розум.

Асабліва глыбока мяне ўразіла гісторыя шляхецкага роду Скір-

людзі будуць поўныя незвычайных уражанняў і новых ведаў.

— Вы падарожнічаеце з дзіцем — гэта ўскладняе адпачынак?

— Зусім не, Ксюша прывыкла і ёй усё цікава. Яна любіць гуляць з намі па прысядзібных парках, любавалася руінамі. Вывучаем разам расліны, дрэвы, птушак. Летам ездзілі на станцыю акальцоўвання ў Тураве, а ў верасні на працягу некалькіх выхадных назіралі за жураўлямі. Яркім уражаннем стала знаёмства са статкам зуброў непадалёк ад вёскі Стрыеўка. Калі мы выйшлі з машыны, яны насцярожыліся. Потым цэнтр статка лёг — гэта малыя і мамы. А па перыметры засталіся стаяць дзорныя. Адчуванні былі неверагодныя, гэта такое шанцаванне — убачыць паводзіны жывёл у натуральным асяроддзі і паказаць дзіцяці.

— Сярод вашых маршрутаў шмат не вельмі папулярных. Як выбіраеце, куды адправіцца?

— Нам цікава даследаваць радавыя шляхецкія маёнткі. На жаль, вялікая частка з іх сёння існуе ў выглядзе руін. Але гэта не адмяняе іх значнасці. Мы любім наведваць храмы, манастыры, замкі, ваенныя аб'екты (крэпасці, бункеры, форты). Новыя славукасці знаходзім у

Тры маёнткі, якія варта наведаць:

- Сядзіба Плятэраў у Опсе Віцебскай вобласці. Фантастычная мясціна: знаходзіцца на ўзвышшы над возерам, вакол парк, з тэрасы адкрываецца незвычайнай прыгажосці краявід. Ад сядзібы, пабудаванай у неагатычным стылі, да пірса вяла каменная лесвіца з мноствам прыступак. Кажуць, тут гасцявала графіня-рэвалюцыянерка Эмілія Плятэр. Захаваліся жылы флігель, гаспадарчыя пабудовы і стары каменны масток. Знаходзячыся ў гэтым чудаўным кутку, быццам падпадаеш пад яго чары.

- Сядзіба Навіцкіх у Савейках Брэсцкай вобласці. Аднойчы мы рабілі маршрут Грушаўка — Савейкі, і гэта заняло ўвесь дзень. У савейкі час маёнтка Навіцкіх прыводзілі ў парадак. Таму цяпер там ёсць помнік Леніну, скульптуры аленя і зубра ды іншыя цікавінкі, якіх першапачаткова не было. У Савейках добра захавалася пад'язная алея: яна вядзе да разваротнага кальца і прыводзіць да сядзібы. Яшчэ можа ўразіць парк з некалі маляўнічымі алеямі, альтанкамі, арачнымі масткамі і вадаёмамі. Захавалася не толькі сама сядзіба, але і бровар з бутавых камянёў.

- Сядзіба Рэйтанаў у Грушаўцы Брэсцкай вобласці. Чаго варта ад гісторыі жыцця Тадэвуша Рэйтана! Гэта быў рэдкі чалавек, дэпутат сейма Рэчы Паспалітай. Дамагаючыся пратэсту супраць падзелу Рэчы Паспалітай, Тадэвуш не выпускаў дэпутатаў з залы пасяджэнняў — лёг перад выходам са словамі: «Забіце мяне, не забівайце Айчыну!» Гэты

Куды можна паехаць зімой?

Сядзіба Кашыцаў у Карэліцкім раёне. Мы прыезджалі туды летам і не маглі адвесці вачэй ад навакольнай прыроды навокал. Узімку яна нагадвае казку. Па дарозе можна заехаць у Даўгінава на ферму смаўжоў.

Мне падабаецца сядзіба Паўлінава ў Баранавіцкім раёне, там можна не толькі пагуляць, але і зладзіць пікнік на прыродзе. Наогул Баранавіцкі раён — гэта сапраўдная жамчужына. Там быццам нехта «рассыпаў» бліскучыя каралі. Паглядзіце на сядзібы. Звярніце ўвагу на архітэктуру, планіроўку і парк. Калі пранікнуцца гэтым духам, уражанні хопіць на доўга.

На грамадскім транспарце можна паехаць у Гродна. Лепш на два дні, з начлегам. У мяне ўжо ёсць гатовы маршрут, які магу параіць. Харальная синагога, лютэранская кірха і вуліца з домікамі польскай архітэктуры пачатку XX стагоддзя... Гэта толькі малая частка таго, што чакае вас у горадзе.

мунтаў. Дынастыя прамыслоўцаў, яны шмат зрабілі, каб змяніць наша Палессе. Дзякуючы ім з'явіўся першы ў краіне цукровы завод, яны арганізавалі перапрацоўку бульбы для вытворчасці ачышчанага спірту, пабудавалі паравыя млыны і сыраварны завод, фабрыку стэарынавых свечак і мыла. Але галоўнае — суконную фабрыку, якая працавала на добрым еўрапейскім узроўні, пра што сведчылі дыпломы мануфактурнай выстаўкі ў Маскве, Парыжы і Вене. Я наведвала тры іх некалі квітнеючых маёнткі, якія сёння, на жаль, разбураны... Часам сыходжу ў вывучэнне лёсаў з галавой, пішу пасты з ночы да раніцы, а потым не магу заснуць — балюча ад таго, у якім выглядзе сёння знаходзіцца значная частка нашай багатай гісторыі.

— Якія праблемы чакаюць падарожнікаў па родным краі?

— Я ўжо казала пра стан многіх славукасцяў. Ёсць праблемы з інфраструктурай і інфармаваннем. Напрыклад, некаторыя мясціны не адзначаны на картах. Як людзям знайсці іх? Ці як даведацца, міма чаго яны зараз праезджаюць? Каля многіх аб'ектаў няма хоць бы невялікага стэнда з інфармацыйнай даведкай.

Прыпаркавацца часта няма куды, не кажучы нават пра прыбіральні і альтанкі для адпачынку. Ды і проста лавчак, каб прысесці і перакусіць, ча-

сам няма. Ёсць праблема з прыборкай смецця (таму мы ўжо прывыклі прыязджаць на адпачынак са смеццевымі пакетами і прыбіраць тэрыторыю).

Было б чудаўна, калі б сядзібныя алеі расчышчалі, каб людзі маглі шпацыраваць па іх. А ўявіце, як ажыла б мясціна, калі б аднавілі сядзібныя водныя сістэмы! Бо гэтыя сажалкі і каналы калісьці радалі вока.

Убачыўшы тое, што адбываецца, я вырашыла паўдзельнічаць у конкурсе Social Weekend з праектам па выратаванні сядзіб. Мне вельмі хочацца даць другое жыццё маёнткам і мястэчкам, якія приходзяць у заняпад. Праект стварыў бы новыя рабочыя месцы, у мястэчках і вёсках праз невялікі час з'явілася б інфраструктура, у тураператараў — пашырыўся пералік маршрутаў. Пакуль праект не скончаны, але я ўжо намякаю план дзеянняў.

— Ці ёсць нейкія станоўчыя зрухі ўжо сёння?

— Так, у свядомасці людзей. Мяне радуе, што людзі, якія аб'ездзілі Еўропу ўздоўж і ўпонак, у нейкі момант вырашаюць наведаць штосьці сваё. Я бачу, як вектар нашага мыслення мяняецца. Беларусы, якія лічылі, што ў нас «няма чаго паглядзець», цяпер не толькі ездзяць на экскурсіі па роднай краіне, але і клічуць з сабой знаёмых і сваякоў. Я мару, каб такога было яшчэ больш!

Віталіна БАНДАРОВІЧ.
Фота з архіва
Паліны АМЯЛЬЯНЧЫК.

момант адлюстраваны на карціне Яна Матэйкі «Рэйтан». У Грушаўцы звярніце ўвагу на капліца каля лесу. Раней у той бок вяла алея з лістоўніцы, яна часткова захавалася. Восенню іголачкі іх жоўкнуць, а ствалы застаюцца чорныя. Пейзаж зачароўвае. Цікава, што лістоўніцы становяцца вышэй ад пачатку алеі да капліцы — у гэтым закладзена метафара дарогі ў неба.

УЗРОСТ — НЕ ПРЫСУД?

Чаму ў старасці псуецца характар, з'яўляюцца бяссонніца і трывожнасць

ЗДАЕЦЦА, што ўсё самае галоўнае ў жыцці ўжо было: захапленне, каханне, нараджэнне дзяцей, вучоба, работа, сябры... А цяпер работы няма, дзеці выраслі, сяброў засталася мала, грошай ледзь-ледзь хапае, затое балячак — хоць адбаўляй. Увогуле, нічога добрага. Вельмі часта ў людзей так званая сярэбранага веку развіваецца дэпрэсія. Некаторыя схільныя да з'яўлення дэменцыі. Аб праблемах старэння і тым, як заўважыць і, магчыма, прадухіліць розныя псіхалагічныя захворванні ў пажылых, мы паразмаўлялі з урачом-псіхатрапеўтам Гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Марынай ШЧАСЛЯНОК.

— *Марына Валер'еўна, што найперш сведчыць аб тым, што чалавек старэе?*

— Прырода так паклапацілася пра чалавека, які старэе, што ў гэтым узросце інтэлектуальныя і эмацыянальныя рэсурсы выкарыстоўваюцца вельмі эканомна, зберагаючы магчымасці памяці і розуму для найбольш значных і істотных тэм і прадметаў. Гарманічнае псіхічнае старэнне ў аптымальных варыянтах прадугледжвае пазіцыю спакойна-мудрага сузіран-

пакалення. Гэта звычайна праяўляецца ва ўзважаных разважаных і непрадзятых ацэнках з'яў, але часам прымае выгляд упартасці і нязгоды.

Пажылым людзям уласціва ўсё большая засяроджанасць на сабе, перш за ўсё, на сваім здароўі. Адначасова можа мяняцца і эмацыянальная цікавасць, больш вузкімі і фармальнымі становяцца кантакты. Пажылым людзям часта ўласцівыя крыўдлівасць, незадаволенасць, недаверлівасць.

«Калі страхі і трывогі запаўняюць усе думкі, вызначаюць змест жыцця і накіраванасць дзеянняў, падпарадкоўваюць сабе ўсе існаванне чалавека, а нярэдка і яго навакольных, то гаворка ідзе ўжо пра расстройтва».

на, разумнага прымірэння з наступаючымі зменамі і перспектывай завяршэння жыцця.

Запаволенне псіхічных працэсаў з'яўляецца нармальнай прыкметай старэння. Лёгка затарможанасць рэакцый суправаджаецца як бы пагаршэннем кемлівасці, запаволеннем маўлення, аднак змест выказванняў можа сведчыць аб глыбокім аналізе і вялікім жыццёвым вопыце. У гэты перыяд пагаршаецца здольнасць запамінаць нешта новае. Запаволенасць псіхічных рэакцый бывае таксама звязана і з пагаршэннем слыху і зроку, што, натуральна, уплывае на ўвагу і здольнасць успрымання ў пажылых людзей.

Старадаўняя французская прыказка — «Кожны старэе так, як ён жыў» — вызначае толькі адну з тэндэнцый, уласцівых пажылому і старэчаму ўзросту. Яна не адлюстроўвае іншых заканамернасцяў гэтага ўзроставага перыяду. У рэальнасці старасці ўласцівыя многія якасці, якія аб'ядноўваюць дагэтуль непадобных людзей. Сюды адносяцца і некаторыя эгацэнтрычнасць, і марудлівасць у прыняцці рашэнняў, і адмысловы недавер.

— *Можна ўвогуле адзначыць, што ў пажылога чалавека часта мяняецца характар...*

— Так. Старому чалавеку цяжка мяняць сваё меркаванне. Нягнуткасць у сваіх поглядах — гэта так званы кансерватызм старэйшага

Магчыма ўзмацненне тых рыс характару, якія з'яўляліся індывідуальнымі адрозненнямі чалавека на працягу жыцця. У іншым варыянце, наадварот, адбываецца згладжванне ранейшых рыс характару. У найбольш спрыяльным выпадку чалавек становіцца больш ураўнаважаным і памяркоўным. У крайніх сітуацыях змены асабовых рыс вельмі выражаныя, за кошт чаго нарастае падабенства ў людзей, якія дажываюць да глыбокай старасці.

«Кагосьці больш хваляюць фізіялагічныя прыкметы старэння, для іншых найбольш адчувальным момантам з'яўляецца спыненне прафесійнай дзейнасці, сыход на пенсію. Для большасці людзей вельмі значным аказваецца пагаршэнне фінансавага становішча».

— *Усе мы ведаем, што «старасць — не радасць». Гэта і праблема са здароўем, і выхад на пенсію, і абмежаванасць кантактаў... Што з'яўляецца найбольшым стрэсам у пажылым узросце?*

— Пажылыя людзі парознаму рэагуюць на перамены ў сваім сацыяльным становішчы, якія непазбежна спадарожнічаюць старэнню. Прычым, гэта заклапочанасць нярэдка ўзнікае яшчэ да наступлення позняга ўзросту. Кагосьці больш хваляюць фізіялагічныя прыкметы старэння, для іншых найбольш адчувальным момантам з'яўляецца спыненне прафесійнай дзейнасці, сыход на пенсію. Для большасці людзей вельмі значным аказваецца

пагаршэнне фінансавага становішча.

— *Ад людзей сярэдняга ўзросту нярэдка даводзіцца чуць: хутчэй бы на пенсію! Чаму ж на яе нярэдка дрэнна рэагуюць, пастарэўшы?*

— Уявіце, што чалавек усё сваё жыццё працаваў, ды яшчэ, магчыма, што і на адным месцы на працягу не аднаго дзесяцігоддзя. І вось знешнія ўмовы памянляліся — ён сышоў на пенсію. Але працягвае па-ранейшаму жыць тымі мінулымі гадамі, якія ён праводзіў, па сутнасці, на адным месцы. І прытасавацца да новых умоў ужо вельмі складана ці наогул немагчыма. Папросту кажучы, чалавек выходзіць з аднаго рэжыму свайго жыцця, а ў іншы так і не можа ўвайсці. Магчыма, ён проста не ведае ці не ўмее пабудаваць сваё новае жыццё ў новых абставінах.

Але ж можна яго арганізаваць і пражыць так, каб у новых знешніх умовах ужо не біцца аб ранейшыя пытанні: што далей? Як быць? Як жыць? Што трэба, каб зрабіць гэта «з чыстага ліста»? Найперш, напэўна, хоць бы адзін раз у жыцці паспрабаваць адказаць на пералічаныя пытанні самому сабе.

— *Ці могуць псіхічныя расстройства ўзнікаць у познім узросце, калі да гэтага чалавек усё жыццё не меў падобных праблем?*

— Могуць. Гэтыя парушэнні ў адных выпадках суправаджаюць пагаршэнне фізічнага здароўя, у іншых з'яўляюцца вынікам стрэсавых уздзеянняў і перажыванняў. Трывожнасць, плаксивасць, бяссонніца, пастаяннае чаканне чагосьці дрэннага — найбольш частыя праявы гэтых расстройстваў. Яны сапраўды могуць быць цяжкімі, пакутлівымі,

пагаршаюць якасць жыцця, але звычайна не нясуць пагрозы памяці і розуму, чаго так баюцца пажылыя людзі.

Своечасовае выяўленне гэтых расстройстваў і лячэнне аблягчае стан. Пры гэтым, як правіла, няма неабходнасці змяшчаць пажылога чалавека ў бальніцу.

— *Як вызначыць, што ў блізкага пачынаюцца гэтыя праблемы?*

— Пэўным арыенцірам, натуральна, служаць скаргі

«Парушэнні сну часта абумоўлены пагаршэннем фізічнага здароўя, такімі захворваннямі, як гіпертанічная хвароба, сардэчная недастатковасць, цукровы дыябет, адэнома прастаты. Зразумела, што ў гэтых выпадках наладжванню сну спрыяе лячэнне асноўнага захворвання, а не прыём снатворных прэпаратаў».

Фота носіць ілюстрацыйны характар.

на змяненне самаадчування або нязвыклы стан. Аднак трэба мець на ўвазе, што людзі ў сталым узросце шукаюць у першую чаргу псіхалагічныя тлумачэнні гэтых з'яў, звязваюць іх з нягодамі пражытага жыцця або нейкімі нядаўнімі сумнымі падзеямі. Часта праходзіць доўгі час, перш чым пацыенты прыйдуць са скаргамі да ўрача ці пакуль праявяць занепакоенасць блізкія пажылыя людзей.

— *Спадарожнікам людзей сталага веку часта становіцца бяссонніца...*

— Сапраўды, парушэнне сну — адна з найбольш частых скаргаў пажылых людзей. Многія лічаць, што гэта ледзь не абавязковы спадарожнік старэння. У познім узросце можа адбывацца скарачэнне працягласці начнога сну з больш раннім ранішнім пробуджэннем, аднак гэта, як правіла, не выклікае скаргаў. Да лекара звычайна звяртаюцца з цяжкасцямі ў засынанні або адсутнасцю сну, павярхоўным сном з яркімі снамі, частымі абуджэннямі сярод ночы, адчуваннем неспакою, трывогі, немагчымасцю зноў заснуць, цяжкім станам разбітасці раніцай, адсутнасцю пачуцця адпачынку. Многія пачынаюць самастойна прымаць сродкі для паляпшэння сну.

Між тым прычын, якія выклікаюць парушэнні сну, досыць шмат, яны разнастайныя і не заўсёды звязаныя з псіхічнай няўстойлівасцю. Парушэнні сну часта абумоўлены пагаршэннем фізічнага здароўя, такімі захворваннямі, як гіпертанічная хвароба, сардэчная недастатковасць, цукровы дыябет, адэнома прастаты. Зразумела, што ў гэтых выпадках наладжванню сну спрыяе лячэнне асноўнага захворвання, а не прыём снатворных прэпаратаў.

Мала хто ведае, што шэраг прэпаратаў для лячэння

«Пажылым людзям уласціва ўсё большая засяроджанасць на сабе, перш за ўсё, на сваім здароўі. Адначасова можа мяняцца і эмацыянальная цікавасць, больш вузкімі і фармальнымі становяцца кантакты. Пажылым людзям часта ўласцівыя крыўдлівасць, незадаволенасць, недаверлівасць».

некаторых хвароб пагаршаюць якасць сну. У такіх выпадках змена рэжыму прыёму лекаў ліквідуе праблемы са сном. Раптоўныя абуджэнні характэрныя таксама пры так званых начных спыненнях дыхання (апноэ) або парушэннях рытму дыхання, калі чалавек храпе ў сне. У норме пры саматычных захворваннях у пажылых людзей парушана працягласць сну, з прычыны гэтага здараюцца частыя абуджэнні. Калі ж незадаволенасць сном пажылага чалавека ўключае ў сябе і цяжкасці засынання, і раннія абуджэнні, і адчуванне адсутнасці сну, то ў аснове гэтых парушэнняў можа быць псіхічнае расстройтва.

— *На што яшчэ часта скардзьяцца пажылыя людзі?*

— Расстройтва настрою і трывожнасць нярэдка спадарожнічаюць праявам псіхалагічнага дыскамфорту ў перыяд старэння. Скардзьячыся на дрэннае самаадчуванне, чалавек адзначае пачуццё ўнутранай трывогі, напружанасці, невытлумачальнага хвалявання ў грудзях, «дрыжання», «трапятання», немагчымасці расслабіцца. У іншых выпадках перажыванні і трывогі напоўнены бояззю за здароўе — сваё або блізкіх, найбліжэйшую і аддаленую будучыню — сваю і сям'і. Гэта могуць быць уяўленне катастрофы са сваім здароўем, страх інфаркту, інсульту, боязь стаць абузай для навакольных або страх перад адзінотай і немагчымасцю атрымаць неабходную дапамогу.

Калі страхі і трывогі запаўняюць усе думкі, вызначаюць змест жыцця і накіраванасць дзеянняў, падпарадкоўваюць сабе ўсё існаванне чалавека, а нярэдка і яго навакольных, то гаворка ідзе ўжо пра расстройтва. Гэты стан не сведчыць пра глыбокія параженні псіхікі, і доўгі час уяўляецца псіха-

лагічна зразумелым. Але тут патрэбная своечасовая медыкаментозна і псіхатэрапеўтычная дапамога.

— *А як яшчэ можна паляпшыць псіхічны стан пажылога чалавека?*

— Ёсць некалькі эфектыўных спосабаў. Найперш гэта фізічныя практыкаванні, якія прыносяць як фізічную, так і псіхалагічную карысць, уключаючы задаволенасць жыццём, добры настрой і псіхічную гармонію, змякчэнне праяў псіхалагічнага дыстрэсу і сімптомаў дэпрэсіі, зніжэнне крывянага ціску, паляпшэнне работы сэрца.

Паляпшае стан і сяброўскае стаўленне. Пажылыя людзі маюць патрэбу ў заахвочванні сваіх дзеянняў. Пажадана часцей пацвярджаць іх правільнасць і заахвочваць поспехі. «Вы сёння больш упэўнена рухаецеся з кіем!», «Як добра вы сёння селі на ложку!», «Вам гэтая кофта вельмі да твару!» Вельмі дабратворна дзейнічае распытванне пажылых людзей пра іх мінулае. Папрасіце пажылага чалавека раскажаць аб яго сваяках, дзяцінстве, месцах, дзе ён жыў у маладосці, пра ранейшую работу, інтарэсы. Вельмі добра разам разглядаць старыя фатаграфіі мясцін, дзе ён нарадзіўся, жыў, працаваў, асабліва тыя, на якіх ён сфатаграфаваны ў росквіце сіл ці пры выкананні сацыяльна значнай работы.

Гэта заўсёды спрыяе павышэнню самапавагі пажылага чалавека. Аднак стальныя людзі павінны адчуваць вашу сапраўдную зацікаўленасць у падзеях, пра якія яны распавядаюць, ваша жаданне перажыць тое, што калісьці яны перажылі і адчулі. Калі пажылы чалавек не паверыць вашай зацікаўленасці, то, хутчэй за ўсё, замкнецца ў сабе, і вы надоўга страціце яго давер.

Алена КРАВЕЦ.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Государственное предприятие
«Минский областной центр инвестиций и приватизации»
(организатор аукциона)
 по поручению ОАО «Минский мяскокомбинат» (продавец)
 проводит открытый аукцион
ПО ПРОДАЖЕ ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ
наименование – торговое помещение,
 инв. № 500/D-70782710, общая площадь – 688,4 кв. м,
 расположенного на земельном участке с кадастровым номером
 500000000008001861 площадью 0,8257 га
 (общее долевое право аренды по 30.09.2053, доля в праве 239/5000)
 по адресу: г. Минск, ул. Веры Хоружей, 15-3Н.

Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранная зона линий связи и радиодифракции, пл. 0,0090 га; охранный зона электропередачи, пл. 0,0090 га; охранный зона сетей и сооружений водоснабжения, пл. 0,0450 га; охранный зона сетей и сооружений канализации, пл. 0,1800 га; охранный зона сетей и сооружений теплоснабжения, пл. 0,1480 га; охранный зона сетей и сооружений газоснабжения, пл. 0,0880 га.

Запрет совершения регистрационных действий в отношении 239/5000 долей в праве аренды земельного участка, зарегистрированных за ОАО «Минский мяскокомбинат».

Объект обременен договором аренды по 10.05.2021.

Объект находится в залоге у ОАО «Промгагролизинг» по договору об ипотеке.

Начальная цена с НДС – 2 335 200,00 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – 233 520,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 1 (одного) процента. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by. Аукцион состоится **22.02.2021 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **18.02.2021 до 16.00** по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: 8 (017) 516-80-65, 516-80-64, 8 (029) 102-21-17, (8029) 136-31-11.

УНП 100003394

РЕЗУЛЬТАТЫ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«С Простоквашино призов густо!»

Завершилась Рекламная игра «С Простоквашино призов густо!», участие в которой могли принять достигшие возраста 14 лет физические лица, граждане Республики Беларусь, а также иностранные граждане и лица без гражданства, имеющие вид на жительство на территории Республики Беларусь и постоянно проживающие в Республике Беларусь, которые выполнили условия п. 9 настоящих Правил (далее – Участник).

Участником Рекламной игры не может быть лицо, состоящее в трудовых отношениях с Организатором, супруг (супруга) такого лица, его близкие родственники, а также лица, находящиеся с таким лицом в отношениях свойства.

Для участия в Рекламной игре необходимо было

- в период с 16 ноября 2020 г. по 10 января 2021 г.:
- приобрести не менее трех Игровых продуктов, согласно перечню, указанному в п. 7 в одном кассовом (товарном) чеке;
- зарегистрироваться на сайте www.prostokvashino.by, заполнить регистрационную форму, указав:
  - персональные данные Участника: фамилия (обязательно), имя (обязательно), отчество (при наличии), почтовый адрес (обязательно); почтовый индекс (желательно), область (желательно), район (желательно), населенный пункт (обязательно), улица (обязательно), дом (обязательно), корпус (при наличии), номер квартиры (при наличии);
  - адрес электронной почты (обязательно);
  - номер мобильного телефона Участника в международном формате и название оператора (А1, МТС, Life) (обязательно);
  - загрузить фото/скан кассового (товарного) чека с наименованием продукции под ТЗ «Простоквашино» в личном кабинете, указав дату и время покупки.

По результатам проведения Рекламной игры все 394 приза нашли своих обладателей.

Организатор рекламной игры: Общество с ограниченной ответственностью «Пиар Куб», УНП 192452588, зарегистрированное Решением Минского городского исполнительного комитета от 31 марта 2015 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №192452588 (далее – Организатор).

Юридический адрес Организатора: 220030, г. Минск, ул. Ленина, д. 50, 5-й этаж, пом. 1.

Наименование Рекламной игры: «С Простоквашино призов густо!»

Срок начала Рекламной игры: 16 ноября 2020 г.

Срок окончания Рекламной игры: 29 января 2021 г.

Период, в течение которого можно стать Участником Рекламной игры: с 16 ноября 2020 г. по 10 января 2021 г.

Рекламная игра зарегистрирована 14 октября 2020 года Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь. Свидетельство о регистрации Рекламной игры № 3871.

Общее количество участников: 16 483 человека.

Общее количество игровых кодов: 71 288 кодов.

Призовой фонд был разыгран полностью.

Полный список победителей Рекламной игры размещен на сайте: <https://prostokvashino.by/>

Телефон для справок по вопросам проведения Рекламной игры +375 (44) 765-44-68.

ООО «Юридическая компания Аспект»
 проводит первые ТОРГИ в форме открытого аукциона по продаже имущества
 ООО «Бисквитная фабрика», находящегося в процедуре ликвидации

№ лота	Наименование лота	Начальная цена за лот, руб. без НДС	Шаг торгов, руб., без НДС	Задаток для участия в торгах, руб. без НДС
1	Упаковочная машина с газом Colimatic Thera 650 б/у, код ТМЦ 1550	30 800,00	1 540,00	3 080,00
2	Измельчитель УИМ-2, модель 2А3-ВД с вибродозатором ВД-100, код ТМЦ 3318	67 574,60	3 378,73	6 757,46
3	Машина кондитерская универсальная марки ДНК-1, код ТМЦ 3319	58 265,67	2 913,28	5 826,57
4	П/автомат. машина для уapak. ПП-лентой, код ТМЦ 3320	11 819,52	590,98	1 181,95
5	Тестоокруглитель D&R 3000, код ТМЦ 3321	75 357,62	3 767,88	7 535,76

Торги состоятся **22.02.2021 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 65, оф. 401-1. Срок приема заявок, внесения задатка для участия в торгах – до 19.02.2021 г. включительно. Заявки принимаются организатором торгов по месту их проведения**

Продавец	ООО «Бисквитная фабрика»
Организатор торгов	ООО «Юридическая компания Аспект»
Реквизиты для оплаты задатка	Бенефициар – ООО «Бисквитная фабрика», г. Минск, пер. Солтыса, д. 5, корп. 8, пом. 2, р/с BY56OLMP30121000400110000933 в ОАО «Белгазпромбанк», г. Минск, БИК OLMPBY2X, УНП 691816342

Условия торгов:

- к участию в торгах (аукционе) допускаются лица, подавшие организатору торгов в установленный срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации и заключившие с организатором торгов договор о задатке;
- лицо, желающее участвовать в торгах, представляет с заявлением оригинал платежного документа, подтверждающего внесение на текущий (расчетный) счет ПРОДАВЦА, указанный в настоящем извещении, суммы задатка, а также документов, предусмотренных п. 12 постановления Совета Министров РБ от 08.01.2013 № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица»;
- победителем торгов признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену;
- договор купли-продажи подлежит заключению в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов;
- победителю торгов, выразившему согласие на заключение договора купли-продажи, задаток не возвращается и учитывается при окончатель-

ных расчетах за приобретение предмета торгов;

- в случае отказа (уклонения) победителя торгов, единственного участника торгов от подписания протокола о результатах торгов, подписания договора, внесенный этим участником задаток возврату не подлежит.
- в случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов;
- победитель/единственный участник торгов, выразивший согласие на покупку предмета торгов по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов, оплачивает цену лота с **учетом НДС 20 %**.

Оплата производится за вычетом суммы внесенного задатка в течение 5 (пяти) календарных дней с момента заключения договора купли-продажи, если иной срок для оплаты не определен соглашением сторон.

Получить дополнительную информацию можно по телефонам: +375 (44) 5986627, 8 (017) 3480699.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона)
 по поручению ОАО «Коминтерн» (продавец) извещает о проведении
24 февраля 2021 года открытого аукциона по продаже имущества в 11.00
в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
1	Капитальное строение с инв. № 350/С-100424 площадью 937,7 кв. м, назначение – здание специализированное для производства текстильных, швейных и кожаных изделий, наименование – здание специализированное для производства текстильных, швейных и кожаных изделий. Информация о земельном участке: лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым номером 340100000001002121 площадью 1,4755 га – для эксплуатации и обслуживания производственной базы (право постоянного пользования). Местонахождение: г. Гомель, ул. Интернациональная, д. 5. Ограничение (обременение): договор аренды № 1 от 02.01.2019 г., сроком действия по 31.12.2021 г., площадь, сданная в аренду, – 276,00 кв. м, договор аренды № 88 от 01.04.2017 г., сроком действия по 31.03.2023 г., площадь, сданная в аренду, – 468,7 кв. м, договор аренды № 3 от 01.06.2019 г., сроком действия по 31.12.2021 г., площадь, сданная в аренду, – 123,1 кв. м	1 781 386,72	53 441,60

Продавец: ОАО «Коминтерн», г. Гомель, ул. Интернациональная, 5. **Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.:** 8 (0232) 33-19-81; 8 (044) 554-53-77 – Петрушко Алексей Викторович. **Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона.**

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет **Продавца (ОАО «Коминтерн»):** р/с BY96 BLBB 3012 0400 0108 7300 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвэстбанк» по Гомельской области, УНП 400010873, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **21 января 2021 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00.

Принем заявления (предварительно по контактному телефону Организатора торгов) заканчивается 22 февраля 2021 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. **Для участия в аукционе представляются:** документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задаток) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного

юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством). **В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того,** что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невяка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Продавцом** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) за организацию и проведение торгов, затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **20 (двадцати) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в срок, согласно срокам договора купли-продажи. Затратки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomelobltreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона: (тел./факс) 8 (0232) 23-23-54, 23-23-55, 8 (029) 126-66-62.

ОАО «Амкодор-Унимод»,

220073, г. Минск, ул. Пинская, 18

Оперативная информация о совершении сделки, в отношении которой имеется заинтересованность аффилированных лиц ОАО «Амкодор-Унимод»:

- полное наименование и местонахождение акционерного общества: Открытое акционерное общество «Амкодор-Унимод» 220073, г. Минск, ул. Пинская, 18;

- наименование уполномоченного органа акционерного общества и дата принятия им решения о совершении сделки: Совет директоров, 16 января 2021 г.;

- вид сделки: предоставление займа работнику Общества;

- предмет сделки: заем;

- критерии заинтересованности в соответствии с частью первой статьи 57 Закона Республики Беларусь «О хозяйственных обществах» лиц, указанных в абзацах втором – четвертом части седьмой статьи 57 Закона Республики Беларусь «О хозяйственных обществах»: отсутствуют;

- сумма сделки (общая сумма взаимосвязанных сделок): 60 тыс. бел. руб.;

- балансовая стоимость активов (стоимость активов), определенная на основании данных бухгалтерской (финансовой) отчетности за последний отчетный период, предшествующий дню принятия решения о совершении такой сделки (стоимости активов): на 01.12.2020 г. – 21 619 тыс. бел. руб.

Информация о совершении крупной сделки:

- полное наименование и местонахождение акционерного общества: Открытое акционерное общество «Амкодор-Унимод»;

- дата принятия решения о совершении сделки: 16 января 2021 г.;

- вид сделки (каждой из взаимосвязанных сделок): договор поручительства;

- предмет сделки: поручительство за ООО «Амкодор-Брянск» перед ОАО «Промгагролизинг» по внешнеторговому договору купли-продажи;

- сумма сделки (общая сумма взаимосвязанных сделок): 161 137 176,00 российских рублей;

- балансовая стоимость активов (стоимость активов), определенная на основании данных бухгалтерской (финансовой) отчетности за последний отчетный период, предшествующий дню принятия решения о совершении такой сделки (стоимости активов): на 01.12.2020 г. – 21 619 тыс. бел. руб.

Совет директоров ОАО «Амкодор-Унимод»

УНП 100135676

Антикризисный управляющий

ООО «Программные кассы» –

ООО «Капитал Диалог» (организатор торгов)

извещает о проведении 22.02.2021 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Тростенечка 5, пом. 221 открытых торгов по продаже дебиторской задолженности ООО «Программные кассы»:

ООО «ОНИКАСТАНДАРТ» (размер задолженности – 7 087,13 BYN) – первоначальная цена – 7 087,13 BYN; ООО «ЭлектроКонтинент» (размер задолженности – 975,60 BYN) – первоначальная цена – 975,60 BYN; ОАО «Агрокомбинат «Скидельский» (размер задолженности – 6 000,60 BYN) – первоначальная цена – 6 000,60 BYN; ЗАО «Сивельга» (размер задолженности – 7 040,00 BYN) – первоначальная цена – 7 040,00 BYN; ОАО «Гостиница «Бобруйск» (размер задолженности – 48,00 BYN) – первоначальная цена – 48,00 BYN; Лосик Виктор Анатольевич (размер задолженности – 464,22 BYN) – первоначальная цена – 464,22 BYN; Arun Kumar Gupta (размер задолженности – 1 000,00 USD) – первоначальная цена 1 000,00 USD; TVC Info f.o.o. (размер задолженности – 5,00 USD) – первоначальная цена – 5,00 USD; ООО «Факториалл Русь» (размер задолженности – 1 198 221,85 RUB) – первоначальная цена 1 198 221,85 RUB.

Шаг аукциона – 5 % от цены лота. Задаток для участия в аукционе – 5 % от цены лота. Прием заявлений на участие в торгах осуществляется по почтовому адресу: 220123, г. Минск, а/я 68, с даты настоящей публикации по 19.02.2021 г. Оплата задатка производится с даты настоящей публикации по 19.02.2021 г. на р/с ООО «Программные кассы» р/с BY56MTBK30120001093300068709 в ЗАО «МТБанк», код МТВКВУ22, УНП 190395635.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену. Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 10 дней со дня проведения торгов. Победитель торгов в течение 30 дней со дня заключения договора купли-продажи оплачивает цену за минусом внесенного задатка. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов. Уведомление участников об итогах торгов в день торгов публично. Возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляются участником, выигравшим торги. Участие в торгах и результаты торгов оформляются итоговым протоколом в день их проведения. В случае признания торгов несостоявшимися в связи с подачей заявления на участие в них только одним участником предмет торгов может быть реализован этому участнику по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее, чем за один день до их проведения.

На табе сышоўся клінам белы свет

Каханне — гэта, безумоўна, вялікая сіла. Але разам з тым — слабасць. А часам яно бывае хваробай.

Чаму некаторых мужчын і жанчын «перамыкае» на партнёры? Якія людзі часцей за ўсё аказваюцца ў палоне пачуццяў, адкуль не могуць вырвацца? У якой дапамозе яны маюць патрэбу? Пра гэта наша размова з псіхологам, гештальт-тэрапеўтам **Аленай ГУРЫНАЙ**.

— **Алена Пятроўна, што такое любоўная залежнасць і чым, уласна кажучы, яна адрозніваецца ад кахання?**

— У норме каханне — гэта пачуццё спелых асоб, якія будуць адносіны, каб падзяляць паўнату жыцця. Яно мае на ўвазе і самапавагу, і павагу таго, хто побач. А для любоўнай залежнасці характэрныя фіксацыя на партнёры і на жаданні быць ім каханай (-ым), імкненне цалкам кантраляваць спадарожніка, ігнараванне ўласных інтарэсаў. Яна нараджаецца з адчування ўласнай непаўнаважнасці і балючай патрэбы ў выбранніку. Гэта паталагічны эмацыянальны стан, які нельга лічыць нормай.

— **Якімі рысамі і характарыстыкамі надзеленыя людзі, схільныя да такога роду адносін? Наколькі гэта распаўсюджаная з'ява?**

— Часта такая паталогія характэрная для тых, хто

рос у дысфункцыянальных сем'ях, дзе паміж дзецьмі і бацькамі не было цёплай эмацыянальнай сувязі. Многія бацькі і маці патрабуюць ад дзяцей адпаведнасці пэўнаму вобразу, не прымаюць іх такімі, якія яны ёсць, з іх асаблівасцямі і ўнікальнасцю. Калі дочки і сыны не трапляюць у зададзеныя рамкі, то ім адмаўляюць у цяпле, спагадзе, падвяргаюць эмацыянальнаму ці нават фізічнаму гвалту. Напрыклад, дарослыя жадаюць бачыць сваю дзяўчынку паслухмянай, сціплай, гаспадарлівай, а яна расце актыўнай, бойкай і хоча займацца каратэ.

Каб атрымаць любоў, дзіця вымушана падладжвацца. Так зараджаюцца адчуванне ўласнай непаўнаважнасці, прыніжанага самаацэнкі, імкненне дагадзіць, быць добрым і патрэбным — адметныя рысы схільных да любоўнай залежнасці людзей. Вялікая верагоднасць фарміравання гэтых асаблівасцяў у тых

сем'ях, дзе пакутуюць на алкагольную, наркатычную залежнасць, дзе ёсць працаголікі, дзе не задавальняюцца патрэбы дзіцяці ў эмацыянальнай і фізічнай бяспецы, прыняцці, клопаце. У будучым такія мужчыны і жанчыны спрабуюць атрымаць ад свайго выбранніка ўсё тое, чаго недаатрымалі ў свой час ад бацькоў.

— **Якіх партнёраў часцей за ўсё выбіраюць тыя, хто схільны да любоўнай залежнасці?**

— Як правіла, падобных на бацьку ці маці — халодных, незацікаўленых у іх. Падсвядома яны адмаўляюцца ад цёплых і зразумелых адносін, у якіх няма драйву, напалу.

— **Хто больш пакутуе ў такіх адносінах — самі залежныя ці іх выбраннікі?**

— Пакутуюць і тыя, і іншыя. Залежным хранічна не хапае любові. Звычайна яны вельмі самааддана служачы партнёрам, ахвяруючы сваім часам і інтарэсамі і, вядома, хочучы, каб ім плацілі тым жа. А калі такога не адбываецца, зведваюць крыўду, трывогу, тугу, у іх расце адчуванне пакінутасці, непатрэбнасці, адзіноты. Такія мужчыны і жанчыны часта без падстаў раўнуюць сваіх спадарожнікаў, праўляюць агрэсію, імкнуцца кантраляваць кожны крок, пастаянна парушаюць асабістыя межы. І гэта, зразумела, дастаўляе тым масу нязручнасцяў, пазбаўляе

душэўнай раўнавагі і камфорту.

— **Гэта значыць, што падобныя шлюбы, саюзы непрацяглыя?**

— Нягледзячы на пакуты і незадаволенасць з абодвух бакоў, такія адносіны могуць захоўвацца доўга. Схільныя да любоўнай залежнасці маюць патрэбу ў інтэнсіўных, экстрэмальных эмоцыях: ім неабходны моцныя эмацыянальныя шалі — ад эйфарыі да адчаю. І часта партнёры не знаходзяць сіл развітацца. Прынцып жыцця такой пары — разам невыносна, а паасобку — немагчыма. Доўгі час я працавала з тымі, хто пакутуе на наркатычную і алкагольную залежнасць, пераважна з прадстаўнікамі моцнага полу. У многіх іх спадарожніц назіралася відавочная любоўная залежнасць.

Мяне вельмі здзівілі прызнанні ў тым, як мужчыны кідаюцца на іх з нажом, б'юць, марнуюць сямейны бюджэт на наркатыкі або гульні, а ранаіца соты раз клянучца, «што такога больш не паўтарыцца», і жанчыны зноў і зноў даруюць і працягваюць клапаціцца аб такіх партнёрах, нават не думаючы расставацца з імі.

Вядома, ёсць тыя, хто хоча пераадолець сваю «фіксацыю», разарваць разбуральныя адносіны, але зрабіць гэта самастойна часта не атрымліваецца. Не хапае ўнутраных рэсурсаў. Такія людзі маюць патрэбу ў падтрымцы спецыялістаў,

якія дапамагаюць убачыць негатыўныя наступствы падобных адносін, дапамагаюць знайсці іншыя крыніцы цяпла, інтарэсы, сферы прыкладання сваёй энергіі, здольнасцяў.

— **Ці праўда, што залежныя ад кахання, пазбавіўшыся ад дакучлівай фіксацыі на чалавеку, часцей за ўсё ўпадаюць у іншую залежнасць — алкагольную, наркатычную, працагалізм?**

— Гэта можа адбыцца ў выпадках, калі балючыя адносіны былі спыненыя без усведамлення таго, што выклікала такую цяжкую прыхільнасць. Але больш верагодны зваротны сцэнарый. Пазбавіўшыся ад хімічнай залежнасці, людзі, хутчэй за ўсё, будуць будаваць эмацыянальна залежныя адносіны. Механізмы, асаблівасці фарміравання, сімптомы розных фіксацый падобныя.

Тая ж канцэнтрацыя на аб'екце прыцягнення, тое ж імкненне быць як мага больш з прадметам страсці, страта іншых інтарэсаў і патрэбу, няздольнасць адчуваць радасць

і задавальненне без прысутнасці чалавека або рэчыва.

— **Хто часцей схільны да залежнасці ад кахання — жанчыны ці мужчыны?**

— У большай ступені, мабыць, жанчыны. Гэта звязана з тым, што доўгі час у грамадстве жаночы ідэал меў на ўвазе характэрныя для любоўнай залежнасці рысы: ахвярнасць, падпарадкаванне сваіх інтарэсаў і жаданняў партнёру, клопат пра яго. Хоць хапае і мужчын, якія маюць такія ж асаблівасці.

— **Якая дапамога найбольш эфектыўная для гэтых людзей?**

— Псіхатэрапеўтычная. Часам яна досыць працягла. Калі пара імкнецца захаваць адносіны, прадугледжваецца работа з абодвума партнёрамі. Медыкаментознае падтрымка гэтай катэгорыі патрабуецца ў тых выпадках, калі псіхалагічныя праблемы прыводзяць да саматычных наступстваў — павышэння ціску, галаўных і сардэчных боляў, бяссонніцы.

Вольга ПАКЛОНСКАЯ, фота аўтара.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

РЫБНЫЯ ДРАНІКІ

Для іх прыгатавання можна выкарыстоўваць абсалютна любыя віды рыбы.

Спатрэбіцца: бульба сярэдня — 5 шт., філе мінтая (ці іншай рыбы) — 300 г, яйка курынае — 1 шт., цыбуля рэпчатая — 1 шт., мука пшанічная — 2 ст. л., перац чорны молаты і соль — на смак, зеляніна кропу (пятарушкі або кінзы) — 1 пучок, алей для смажання.

Рыхтуем фарш для дранікаў. Філе наразаем вельмі дробнымі кубікамі. Па памеры кавалачкі павінны быць менш аднаго сантыметра. Бульбу надзіраем на сярэдняй тарцы ці вельмі дробна сячом нажом. Драную бульбу трохі адціскаем рукамі, каб пазбавіцца лішку вільгаці, пасля чаго змешваем з рыбай, цыбуляй і зяленівам. Солім і першым сумесь, потым дадаём 2 сталовыя лыжкі мукі і ўбіваем у масу яйка.

Атрыманы фарш добра вымешваем. Фарміруем рыбныя дранікі. Абсмажваем на патэльні з абодвух бакоў да залацістай скарыначкі. Ідэальна да іх падыдзе соус «Тар-тар».

САЛА ГАРАЧАГА ПАСОЛУ

Спатрэбіцца: свіное сала з праслойкамі мяса — 1 кг, часнок — 7 зубкоў, соль — 200 г, вада — 1 л, шалупінне цыбулі — 3 жмені, лаўровы ліст — 2 шт., цукар — 2 ст. л., перац чорны — на смак.

У каструлю выліце ваду, дадайце цукар, соль, лаўровы ліст, шалупінне і пастаўце варыцца. Калі вада закіпіць, пакладзіце ў яе сала і права-

рыце яшчэ 20—30 хвілін. Зніміце сала з агню і пакіньце яго на 8—10 гадзін насычацца адварам. Затым выцягніце сала з расолу і абсушыце яго. Абсохлае сала абкачайце ў сумесі чорнага перцу і часнаку, парэзанага тонкімі пласцінкамі, загарніце ў фольгу і пакладзіце на ноч у маразілку.

РАПАТАМ СПАТРЭБІЦА

ШТО ЗРАБІЦЬ, КАБ АБУТАК НЕ СЛІЗГАЎ

Падчас куплі зімовага абутку варта звяртаць увагу не толькі на знешні выгляд пары, але і на падэшву. Калі яна абсалютна гладкая або мае толькі дэкаратыўныя ўзоры без значных паглыбленняў, значыць, гэты абутак не вытрымае выпрабаванне галалёдам.

Вялікае значэнне мае матэрыял падэшвы. Некаторыя вытворцы ў мэтах эканоміі дадаюць у выраб сыравіну нізкай якасці, якая на марозе становіцца цвёрдай і слізкай. Сапраўдным выратаваннем у галалёд стануць боты на плоскім хаду з эластычнымі падэшвамі. У якасці матэрыялу падэшвы лепш за ўсё падыходзяць гума або каўчук.

Насуперак распаўсюджанаму меркаванню, глыбокі пратэктар далёка не заўсёды з'яўляецца надзейным сродкам супраць слізгацення. Такая падэшва добрая ў моцныя снегапады, а вось для добрага счэплення з лёдам варта падабраць варыянт са мноствам дробных пупырышак або рознанакіраваных насечак.

Існуе шмат народных метадаў, якія дапамагаюць павялічыць счэпленне падэшвы з гладкай ледзяной скарынкай. Усе яны валодаюць рознай ступенню эфектыўнасці.

ЛЕЙКАПЛАСТЫР. Неабходна купіць у аптэцы рулончык медыцынскага лейкапластыру, адрэзаць некалькі

кавалачкаў даўжынёй 3-4 см і крыж-накрыж наклеіць іх па ўсёй плошчы падэшвы (паверхня павінна быць чыстай і сухой). Спосаб прости, але недаўгавечны, — нават пры сухой марознай зіме пластыру хопіць на пару дзён, а падчас макрацы адклеіцца ўсяго праз некалькі хвілін.

ЛЯМЕЦ. Кавалачкі трэба прыклеіць на чыстую і сухую падэшву. Каб вынік пратрымаўся даўжэй, можна выкарыстоўваць клей «Момант». Трэба дачакацца поўнага высыхання самаробнай аплікацыі, затым можна ісці на шпачыр. Гэты спосаб эфектыўны і даступны, але ў працэсе хады кавалачкі, якія тырчаць, будуць глядзецца не вельмі эстэтычна.

НАЖДАЧНАЯ ПАПЕРА.

Першы спосаб прымянення гэтага сродку падобны на метады з лямцам, толькі на падэшву трэба прыклеіць палоскі наждачнай паперы самай буйной зярністасці. Гэта можа выратаваць ад слізгацення на лёдзе на 1-2 тыдні. Другі спосаб больш агрэсіўны і падыходзіць толькі тым, хто ўпэўнены ў трываласці і якасці свайго абутку. Каб палепшыць счэпленне матэрыялу, падэшву трэба перыядычна шараваць дробназярністай наждачнай паперай. Такі метады не падыдзе для абутку на тонкіх падэшвах і для падэшваў, зробленых з натуральных матэрыялаў.

КЛЕЙ. Папярэдне абстлуціўшы падэшву, трэба на яе нанесці тонкую сетачку з абутковага клею. Даць яму падсохнуць, а затым нанесці яшчэ адзін пласт сродку. Для павялічэння адгезійных уласцівасцяў можна пасыпаць клей буйным рачным пяском. Такі самаробны пратэктар гарантуе бяспечную хаду прыкладна на месяц.

НЕ РАСКАЗВАЙ НИКОМУ, ШТО РОБІЦЦА ЁДУМУ (Беларуская народная прымаўка).

«ПАЎСТААННЕ» МАНІКЮРШАЎ І «КВЭСТ» У КРАМЕ

3-за чаго ў Латвіі пачаўся хаос?

Гандлёвыя абмежаванні ў Латвіі будуць дзейнічаць яшчэ на працягу гэтага тыдня — да 25 студзеня. Таксама на найбліжэйшыя выходныя распаўсюджваецца «каменданцкая гадзіна». Кабмін краіны на мінулым тыдні падвоўжыў «вета» і адначасова пашырыў асартымент тавараў, якія можна купіць у крамах. Пералік дазволенага на продаж тавараў быў дапоўнены Міністэрствам эканомікі і ўхвалены на пасяджэнні ўрада. Акрамя зацверджанага раней мінімуму ў крамах дазволена прадаваць шкарпэткі, панчохі (рознага выгляду), а таксама шапкі, рукавіцы, рыдлёўкі і шуфлікі, электраабсталяванне для абагрэву памяшканняў. Амаатары кулінарыі змогуць набываць пергаментную паперу для выпечкі. Таксама «дазволены» газавыя балоны, свечкі, запалкі, канверты, упаковачная папера, сародкі па доглядзе за домам, печы, замкі, ацяпляльныя катлы, артапедычныя прылады, слыхавыя апараты, запальніцы і... труны. 3-за чаго ў Латвіі паўстаў хаос?

ПОЗНА СПАХАПІЛІСЯ

Каранавірус выклікаў заканадаўчую мітусню ў Латвіі: новыя правілы ўводзяцца і адмяняюцца амаль штотыдзень, пералік дазволенага да продажу тавараў вар'іруецца ад крамы да крамы, а для пакупкі бытавых дробязяў часам трэба ехаць у суседні горад, заўважае Бі-бі-сі. Балтыйская дзяржава змагаецца з распаўсюджваннем каранавіруса не так, як усе. Калі звычайна ў краінах Еўропы ўрад абавязвае прадпрымальнікаў зачыняць нехарчовыя крамы, то ў Латвіі гаворка ідзе пра забарону на продаж нехарчовых тавараў.

Выглядае гэта так: усярэдзіне адной крамы частка стэндаў адкрыта, частка — заклеена. Набыць тавар з адкрытых стэндаў можна непасрэдна на месцы. А вось «забаронку» прыходзіцца заказваць праз інтэрнэт або па тэлефоне. Каля касы вас могуць папрасіць выйсці з крамы, пазваніць па тэлефоне, зрабіць заказ, а ўжо потым вярнуцца па пакупкі.

Справа ў тым, што непасрэдна продаж большасці нехарчовых тавараў забаронены, а вось інтэрнэт-гандаль тымі ж таварамі дазволены. У выніку латвійскія гандляры масава пераводзяць кантакты продаж на бескантактавы, але ў людзей гэта выклікае здзіўленне.

Увесну балтыйскія краіны адрэагавалі на пандэмію даволі аператыўна — рэжым надзвычайнай сітуацыі ў Латвіі быў уведзены ў сакавіку, калі ў краіне было зарэгістравана ўсяго 16 выпадкаў заражэння каранавірусам. Границы былі зачынены, школы перайшлі на «аддаленку», спартыўныя клубы зачыніліся, аднак гандлёвыя цэнтры, аб'екты грамадскага харчавання і салоны прыгажосці працягвалі працаваць. Не было ні лакдаўнаў, ні каменданцкай гадзіны, аднак вуліцы і крамы апусцелі самі сабой — людзі баяліся выходзіць з дому.

Нягледзячы на мяккія па еўрапейскіх мерках абмежаванні, першую хвалю Латвія перажыла з мінімальнымі стратамі — захваральнасць на піку была прыкладна ў дзесяць разоў ніжэй, чым, напрыклад, у Іспаніі. Аднак за паўгода — да пачатку лістапада — распаўсюджванне каранавіруса вырасла ўвосем разоў. Спартыўныя клубы працавалі, самалёты лёталі, сістэма грамадскага харчавання працавала без абмежаванняў, спа-цэнтры прымалі наведвальнікаў. Урад абвясціў рэжым надзвычайнай сітуацыі толькі 9 лістапада, а вось тут у краіне пачаўся хаос, адзначае Бі-бі-сі.

ЛАКДАЎН НА ВЫХАДНЫХ

Спачатку ўсе крамы, дзе прадаюцца тавары не першай неаб-

ходнасці, павінны былі зачыняцца па выхадных. Сетка грамадскага харчавання працавала толькі на вынас, салоны прыгажосці зачыніліся, але цырульнікі працуюць.

Гэта выклікала здзіўленне сярод тых, хто больш не мог прымаць кліентаў: чаму стрыгчыся бяспечна, а рабіць манікюр — не. Работнікі індустрыі прыгажосці, у тым ліку спецыялісты па манікюры, пачалі збор подпісаў супраць абмежаванняў, правялі пікет каля парламента і дамагліся паслабленняў.

1 снежня ўрад дазволіў працаваць манікюрам і касметолагам, але адначасова ўвёў забарону на продаж цыгарэт, алкаголю і нехарчовых тавараў па выхадных днях. «Ключавая думка ў тым, што субота і нядзеля — не дні для пакупак, гэта не дні, калі мы можам дазволіць сабе адправіцца ў краму», — сказаў прэм'ер-міністр Крыш'яніс Карыньш.

У рэальнасці гэта азначала, што па выхадных днях прадуктовыя крамы адкрытыя, але стэнды з гаспадарчымі таварамі залепленыя плёнкай. Па выхадных нельга было купіць, напрыклад, вяхоткі, шкарпэткі, алкаголь і цыгарэты. У спіс дазволенага тавараў уваходзілі, напрыклад, магільныя свечкі, але не ўваходзілі звычайныя.

У выніку ўсім гэтым і многім іншым жыхары Латвіі на ўсялякі выпадак масава закупляліся ў пятніцу — той жа алкаголь набывалі незалежна ад таго, збіраліся яны выпіваць ці не. Тады ж была ўведзена забарона на масавыя мерапрыемствы. Гэта не перашкодзіла праціўнікам абмежаванняў сабраць у цэнтры Рыгі некалькі сотняў чалавек. Яны ўдзельнічалі ў двух пікетах, правёўшы без масак у цеснай кампаніі каля сямі гадзін.

ВЕЧАРЫНКІ 3... САБАКАМІ

Да 17 снежня двухтыднёвы паказчык узроўню заражэнняў на 100 тысяч чалавек дасягнуў 453, хоць яшчэ ў пачатку зімы было 335. Абмежаванні, відавочна, не спрацавалі. Таму ўрад памяняў тактыку: закрыў салоны прыгажосці, дазволіў гандаль алкаголем па выхадных і распаўсюдзіў забарону на продаж нехарчовых тавараў на ўвесь рабочы тыдзень.

Латвія — пераважна лютэранская краіна, адпаведна, калядныя вакацыі прыпадаюць на снежня. Такім чынам, вечарам 17 снежня жыхары краіны ўсвядомілі, што ў іх ёсць паўтара дня, каб купіць не толькі падарункі на Новы год, але і ўсе нехарчовыя тавары, якія будуць забароненыя ў найбліжэйшы месяц. Поўнага спісу забароненых і дазволенага тавараў на той момант не было.

«Эксперыменты з «нелегальнымі» таварамі ўсё ж забавляюць. У краме ўзяла фольгу і харчовую плёнку. На касе даведалася, што купіць магу толькі паперу для выпечкі. І гэта ўсё з той жа паліцы», — напісала ў «Твітэры» экс-міністр унутраных спраў Лінда Мурніецэ.

Да 29 снежня паказчык дасягнуў 501, і было відавочна, што ўведзеныя абмежаванні не даюць патрэбнага выніку. Урад ізноў змяніў тактыку: за два дні да Новага года палітыкі абвясцілі аб увядзенні каменданцкай гадзіны падчас свят і па выхадных днях. Пасля 22.00 належала знаходзіцца ў сябе дома, знаходжанне на вуліцы або ў гасцях — забаронена. Да аховы парадку былі прыцягнутыя пагранічнікі і народнае апалчэнне.

«Гэта значыць, 31 снежня ўрад прапануе прыходзіць у госці да 22.00 і заставацца да пятай раніцы? Лічыцца, што так будзе абмежавана распаўсюджванне віруса?» — напісаў у «Твітэры» экс-міністр адукацыі Вячаслаў Дамброўскі. На Новы год паліцыі ўдалося аформіць 1136 адміністрацыйных пратаколаў. «Уладальнікі дамоў, дзе праходзілі вечарынікі, спускалі сабак. У службовыя аўтамабілі ляцелі прадметы. Былі здзейснены

напады [на вартавых парадку]», — распавяла на пасяджэнні парламенцкай камісіі сакратар МУС Сігне Балодэ.

ДЗЕ ЛОГІКА?

Тым часам урад вызначыўся са спісам забароненых тавараў. Напярэдадні Новага года ў краме можна было купіць ёлку, але нельга было купіць ёлачныя цацкі. Можна было купіць пральны парашок, але не шкарпэткі. Можна было купіць прадукты, але не патэлюю.

Гандаль у інтэрнэце не быў абмежаваны, таму шкарпэткі і ёлачныя цацкі можна было замовіць анлайн. Сістэма дастаўкі апынулася перагружаная, любую бытавую дробязь трэба было чакаць у сярэднім тыдзень. У многіх магазінаў з'явілася опцыя замовіць анлайн і забраць на касе.

Некаторыя крамы пайшлі далей: забароненыя тавары можна было замовіць проста ў краме. Логіка ў наступным: калі можна прадаць тавар праз інтэрнэт, то можна і па тэлефоне, а калі ўрад не сказаў выразна, за колькі гадзін да куплі яго трэба замовіць, значыць, зрабіць заказ можна хоць за некалькі хвілін да пакупкі.

Алгарытм работы гаспадарчых крамы наступны: пытаецца на касе, якім чынам можна набыць «забаронены» крэм для абутку, вам тлумачаць, што яго можна замовіць па тэлефоне, і выдаюць нумар тэлефона. Тэлефанаваць з крамы

нельга, трэба выйсці. Выходзіце, тэлефануеце ў тую ж краму, тлумачыце, што хочаце купіць, другі раз (!) ідзяце на касу, называеце сваё імя, аплачваеце і забіраеце тавар.

Кнігарня паступае прасцей. Падыходзіце да касы, пытаецца, як купіць кнігу. Касір тлумачыць: на месцы купіць нельга, трэба зрабіць заказ. Калі не ведаеце, што хочаце, можна прайсці па краме і выбраць, гартачы кнігі таксама можна. У краме тлумачаць: нельга браць кнігу ў рукі і несці на касу. Замест гэтага трэба паклікаць прадаўца, пазначыць патрэбную кнігу і назваць сваё імя. Прадавец сам бярэ кнігу і адносіць яе на касу. Потым на касу ідзе пакупнік, аплачвае тавар і забірае яго.

Магазін касметыкі прапануе купляць крэмы праз месенджар. Прыходзіце ў краму, просіце крэм, вам прыносяць тавар і кажуць, што купіць яго адразу нельга, трэба замовіць. Для гэтага вы фатаграфуеце тавар і яго штрых-код, затым адпраўляеце паведамленне. Крама адказвае ў месенджары: праз шэсць хвілін тавар можна забраць на касе. Падыходзіце, аплачваеце, забіраеце заказ.

Гэтыя абмежаванні таксама не далі патрэбнага выніку: на 5

студзеня двухтыднёвы кумулятыўны паказчык захворвання на 100 тысяч чалавек дасягнуў 581. Прэм'ер-міністр Крыш'яніс Карыньш адпраўляе ў адстаўку міністра аховы здароўя Ілэ Вінкеле. Фармальнай прычынай — план вакцынацыі рыхтуецца занадта павольна, урад атрымаў яго толькі 5 студзеня, заўважыла Бі-бі-сі.

Прэм'ер і кіраўнік Міністэрства аховы здароўя праводзяць дзве паралельныя анлайн-прэс-канферэнцыі: Карыньш аб'яўляе аб адстаўцы Вінкеле, Вінкеле прэзентуе план вакцынацыі. На той жа прэс-канферэнцыі Карыньш заяўляе, што абавязкі кіраўніка Міністэрства аховы здароўя часова будзе выконваць... кіраўнік Мінабароны Арціс Пабрыкс.

«Сёння я здзіўлены ўдвая. Спачатку праз дэмісію (адстаўку) міністра аховы здароўя Ілэ Вінкеле, потым — праз маё нібыта прызначэнне выконваючым абавязкі кіраўніка Міністэрства аховы здароўя. Лічу, што ва ўмовах крызісу, звязанага з распаўсюджваннем COVID-19, гэтыя абавязкі павінен узяць на сябе кіраўнік урада», — напісаў Пабрыкс у «Твітэры».

«Катастрафічная камунікацыя. Нават поўныя ідыёты, перад тым як скінуць міністра, ну хоць бы ў якім-небудзь парламенцкім буфэце дамаўляліся з наступным, — заявіў латвійскі рэкламшчык Эрык Стэндзеніек. — Ну, і эпічная адсутнасць якой-небудзь лавагі да лідара». Міністэрства аховы здароўя

Латвіі ўзначаліў экс-міністр эканомікі Даніэль Паўлютс.

НЕБЯСПЕЧНЫ ШТАМ

Сітуацыя ў латвійскіх медыцынскіх устаноўках стабілізавалася, ёсць магчымасць шпіталізаваць усіх пацыентаў з COVID-19, якіх неабходна лячыць у стацыянары, заявіла кіраўнік Службы неадкладнай медыцынскай дапамогі (СНМД) Ліене Цыпуле. Аднак тут ёсць адзін важны нюанс. Як заўважаюць спецыялісты, не выключана, што распаўсюджванне каранавіруса ў Латвіі не заповолюцца, а паскорыцца ў сувязі са з'яўленнем новага, больш небяспечнага штама, які ўпершыню быў выяўлены ў Вялікабрытаніі, а цяпер знойдзены і ў Латвіі. Прагнозы на выпадак распаўсюджвання гэтага штама сумныя, піша Neatkariga.

Па даных СНМД, доля занятых ложкаў, прадугледжаных для хворых з каранавірусам, вагаецца ад 79 да 83 працэнтаў. Ёсць бальніцы, дзе занятыя ўсе такія месцы. У цэлым у Латвіі прадугледжана 1132 ложка для пацыентаў з COVID-19, тэрэтычна можна перапрафіляваць яшчэ 82. З пачатку гэтага года колькасць пацыентаў з каранавірусам у шпіталях не апускалася ніжэй за адзнаку ў тысячы. Калі новы штам ковіда будзе распаўсюджвацца так, як у Вялікабрытаніі, колькасць шпіталізаваных ужо да лютага можа дасягнуць 1369, а да канца наступнага месяца — ужо 5099! У гэтым разе наступствы будуць проста катастрафічныя.

Актуальныя эпідэміялагічныя даныя паказваюць, што каранавірус «б'е» і па дзёнях, хоць за школьныя парты яны так і не вярнуліся, паведаміў Цэнтр прафілактыкі і кантролю захворванняў (СПКК). У часткі малых узнікае спецыфічны сіндром — мультысістэмнае запаленне.

За апошнія два месяцы колькасць інфіцыраваных COVID-19 у латвійскіх цэнтрах сацыяльнага догляду вырасла да чатырох тысяч. Такая інфармацыя была агучана ў праграме de facto на LTV. Амбудсмен Юрыс Янсанс заявіў, што з-за недзеяздольнасці Міністэрства дабрабыту і самакіраванняў жыцці людзей, якія працягаюць у цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання, падваргаюцца небяспечы. У кастрычніку толькі 1,6 працэнта ўсіх зарэгістраваных выпадкаў COVID-19 былі звязаны з цэнтрамі сацыяльнай апекі. У лістападзе гэты паказчык дасягнуў 7,4%, а ў мінулым месяцы — ужо 13,4%.

Чаму так адбываецца? Эксперты звязваюць такую сітуацыю з некампетэнтнасцю ўлады. Латвійскай дзяржавай кіруюць людзі, абсалютна адарваныя ад рэальнага жыцця, мяркую незалежныя эканамісты Яўгенія Зайцава. «Цяперашні ўрад [Крыш'яніса] Карыньша, міністр фінансаў, які ў нас ёсць, — яны не разумеюць ні тое, што разгортваецца рэальны крызіс, або, можа быць, чуюць словы, што крызіс ёсць, але не разумеюць яго глыбіні і наступстваў. І, адпаведна, не ведаюць, што рабіць. Усё, што яны ўмеюць рабіць, — вырашаць свае праблемы для таго, каб пакрыць выдаткі дзяржавы, у першую чаргу, выдаткі дзяржавы на ўтрыманне дзяржэапарату», — заўважыла Baltnews эксперт.

Пётр ДУНЬКО.

ШЛЯХІ ЛЕАНІДА ЛЯВОНАВА

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

Работы ў пасляваенны час было многа. Стараннага, ініцыятыўнага хлопца заўважаюць. Адночы яго выклікалі ў Брэст і прапанавалі паехаць на вучобу ў Ціміразеўскую сельгасакадэмію ў Маскве. Леанід з радасцю згаджаецца. Атрымаць грунтоўную адукацыю ў найлепшай ВНУ сельгаспадарчага профілю ў сталіцы СССР выглядала падарункам нябёсаў для простага сельскага хлопца. Ён хуценька сабраў усе неабходныя дакументы, напісаў бацькам. З Брэста ў Маларыту ехаў нібы на свята... Але там яго хутка апустылі з неба на зямлю. Тагачаснаму сакратару Маларыцкага райкама партыі Уладзіміру Каваленку патрэбныя былі кадры на месцы, а не вучоныя з маскоўскімі дыпламамі. Ён папрасіў паглядзець накіраванне... і на вачах юнака парваў гэтую паперу на дробныя кавалкі. Сказаў толькі: «Паедзеш у калгас, у Хаціслаў, старшынёй». Так з сабраным у Маскву чамаданам 23-гадовы аграном і камсамольскі работнік рушыў у незнаёмую вёску. Дарогі туды фактычна не было, ехаць даводзілася сцяжынамі паміж лясоў і балот. Падводай трэба было дабрацца не адну гадзіну, а пехатой у разводдзе людзі трацілі ледзь не паўдня. (Цяпер ад Маларыты да Хаціслава шлях на машыне займае 10—12 хвілін. — Аўт.)

Сход па яго абранні праходзіў цяжка. Калгаснікі з недаверам аднесліся да кандыдатуры прэзідэнта на старшыню. «Хлапчыска, што ён зробіць, жыцця не бачыў?!» — выкрыквалі проста з месцаў удзельнікі таго сходу. Ня мала сіл, энергіі, красамоўства спатрэбілася ўпаўнаважаным з раёна, каб угаварыць калгаснікаў прагаласаваць за новага старшыню. Не з першага разу, але сяк-так прагаласавалі. Упаўнаважаныя з'ехалі, а ён застаўся ў калгасе з гучнай назвай «Заветы Леніна». Тое, што атрымаў Леанід Лявонаў, калгасам па-саўнасці назваць было нельга. Мелася некалькі вёсак з насельніцтвам. У абсалютнай большасці людзі жылі вельмі бедна. Бо землі бедныя, навокал пяскі і балота. Напачатку аб'яднання ў калектыўнай гаспадарцы налічвалася ўсяго 20 кароў. Вытворчыя памяшканняў, нахштальт фермы або канюшні не было і заваду. У навакольных лясах яшчэ сноўдаліся бандыты. І ў такіх умовах трэба было распачынаць работу, сеяць хлеб, атрымліваць малако і мяса.

Людзі на балоце

— Колькі сябе памятаю, усё гаварыў людзям пра светлую будучыню, запэўніваў, што ўсё ў нас атрымаецца — успамінае Леанід Іванавіч. — І людзі паверылі.

Яму, відаць, дапамагала, што пэўны вопыт работы ўсё ж меў.

І ў райвыканкаме даводзілася наведваць гаспадаркі, якія крыху ўздымаліся на ногі, і на радзіме, на Смаленшчыне, бачыў па тым часе паспяховыя спробы калектыўнай гаспадаркі. І ўсё ж сённяшняму чалавеку, маладым кіраўнікам, думаю, складана ўявіць, з чаго можна пачынаць работу, калі няма ніводнай машыны, ніводнага трактара, ніводнага прыстойнага памяшкання для жывёлы. А за работу людзям трэба налічваць не рэальныя грошы, а працадні — палачкі ў табель.

Аглядзеўшы калгас, малады старшыня зразумеў, што трэба нейкім чынам ствараць рэальную базу для кармлення жывёлы. «Кругом жа балоты ды пяскі. Калі паднімаўся вецер, пясчаныя буры былі такія, што людзі не ведалі, куды хавацца, толькі пясок на зубах рыпеў — згадаў былі старшыня. — Таму для пачатку рашылі сваімі сіламі правесці меліярацыю на балоце. Адмералі кавалак прыкладна гектараў у сто і абкапалі рыдлёўкамі ўручную балота: праклалі раўкі і зрабілі адвод вады ў канал. Сёння тую работу няма з чым і параўнаць па цяжкасці, стаялі дзе па калена, а дзе і па пояс у вадзе», — успамінаў Леанід Лявонаў. Але ж здолелі, абкапалі. Ён працаваў нароўні з усімі, паказваў прыклад.

Такім чынам атрымалі першае кармавое ўгоддзе, праўда, не лепшай якасці. Спачатку на балоце расла далёка не канюшына. Некалькі разоў давялося скасіць, акультурыць сенакос, каб потым збіраць значна лепшую траву для сена. Думаю, не трэба казаць, што касілі ўручную, касой, аралі, сеялі з дапамогай коней.

Вырашыў пытанне малады старшыня неўзабаве і з пясчанымі бурамі. Паслухаў старажылаў, параіўся з калегамі і прыняў рашэнне садзіць лес. На тых пясках, вядома, нічога не расло б іншага. А лес разросся. Тады нават стварыў калгаснае лясніцтва, набраў спецыяльную брыгаду людзей, якія займаліся лесасадкай. Пазней тое лясніцтва перайшло пад эгіду лягаса, яно і сёння ёсць у Хаціславе. «А цяпер еду часам, пагляджу на той лес, душа радуецца» — заўважае Леанід Іванавіч.

Тэхніка, кадры, дарогі

Калі першы трактар у гаспадарцы з'явіўся, зараз ён дакладна і не ўспомніць. Недзе гадоў праз пяць пасля яго заступлення на пасаду старшыні. І гэта быў тэхнічны прырост. Тады ўсё разам пачало ажываць, развівацца: з'явілася тэхніка, пачалі ўзводзіць вытворчыя памяшканні. Узвялі фермы, вырасла пагалоўе жывёлы, пайшлі ўгору і надой, і ўраджаі. Калгаснікі пачалі атрымліваць за работу грошы. А калі ў працаўнікоў вёскі з'явіліся пашпарты, яны не былі прывязаныя да месца жыхарства, як раней,

многія пацягнуліся ў горад. Чыгунка праходзіць побач, дабрацца нават у Брэст для многіх стала спакусай. Тады старшыня заняўся вырашэннем кадровай праблемы. Паехаў у вёскі суседняй Украіны, пагаварыў з моладдзю. Украінскія вёскі тады былі густанаселеныя, у сем'ях традыцыйна было шмат дзяцей. Угаварыў дзяўчат прыехаць на работу, абяцаў пражыванне ў інтэрнаце і заробкі. Для гэтага тэрмінова вызвалілі адзіны адміністрацыйны будынак, які служыў канторай. Пераабсталівалі пад жылыя пакоі і пасялілі там 40 дзяўчат. Менавіта столькі прыехала на першы заклік Лявонава. Маладыя ўкраінкі сталі даяркамі, свінаркамі, цялятнікамі. Абсалютная большасць з іх павыходзілі замуж за мясцовых хлопцаў. Потым ужо гаспадарка дапамагала маладым сем'ям узводзіць уласнае жыллё.

Згадаў Леанід Лявонаў, як упершыню да яго ў гаспадарку прыехаў Пётр Машэраў, на той час першы сакратар Брэсцкага абкама КПБ. Летам па лясных дарогах дабраўся

неяк да Хаціслава машынай. Сказаў, што хоча паглядзець калгас, даяркаў, што хоча паглядзець калгас, даяркаў з ім толькі да Мельнікаў, далей машына не прайшла. Пётр Міронавіч пераабуўся ў боты, пахадзілі з ім па палатках. Тады ён паабяцаў прыехаць яшчэ раз. І слова сваё стрымаў, праз колькі гадоў прыехаў ужо па дарозе, якую калгас праклаў гаспадарчым спосабам. Пазней, праз многа гадоў тую дарогу пакрыюць асфальтам. А тады пракласці надзейную гравійку стала своеасаблівым прарывам. Бо дарога азначала іншы ўзровень жыцця.

Машэраў прыязджаў у гаспадарку і пазней ужо на пасаду першага сакратара кампартыі рэспублікі, у той час, калі калгас «Заветы Леніна» становіўся вядомым, выходзіў па многіх паказчыках на лідарскія пазіцыі.

Калі вытворчасць стала прыносіць прыбытак, у Хаціславе пачалі шмат будаваць. У калгасе вахтывым метадам адзін час працавала шэсць будаўнічых брыгад з Украіны, многа ўзводзілі гаспадарчым спосабам. Выраслі цэлыя вуліцы з добраўпарадкаваных катэджаў і двух-трохпавярховых дамоў. У вёс-

цы пракладваецца водаправод і іншыя камунікацыі, асфальтуюцца дарогі, узводзяцца школа, дзіцячы садок, амбулаторыя. Дом культуры па тым часе быў адным з найлепшых у вобласці. Першым у раёне Хаціслаў перажыве газіфікацыю. Гэта ўжо дзякуючы таму, што Леанід Лявонаў быў абраны ў Вярхоўны Савет БССР. За цяпло ў дамах жыхары вёскі і зараз добрым словам згадваюць былога старшыню.

Добрыячлівы кіраўнік

Да канца 1960-х у калгасе атрымлівалі па 25—30 цэнтнераў збожжа з гектара і 150—170 цэнтнераў бульбы, гэта рэкордныя паказчыкі таго часу. У 70-х гадах пачаўся сапраўдны росквіт гаспадаркі. Пра «Заветы Леніна» загаварылі як пра калгас-мільянер. Сюды ехалі дзеля вопыту з усяго Саветаў Саюза, пра гаспадарку пісалі саюзныя і рэспубліканскія газеты. Два брыгадзіры

ве, сельгаспрадпрыемства «Хаціслаўскі» карыстаецца і цяпер.

Паводле прызнання былога старшыні, нялёгка для гаспадаркі былі 1990-я гады. Але Лявонаў з калегамі-аднадумцамі здолелі ўтрымаць калгас, не толькі не дапусцілі развалу, але пакінулі яго прыбытковым наступнікам. Гэта было ў 2001-м.

— Мне пайшоў 71-ы год. Стаў заўважаць, што адстаю ад маладых у інфармаванасці, у творчасці, рашыў, што трэба саступаць маладым і сам напісаў заяву, — гаворыць шанюны ветэран — Усцінняя падтрымала.

Разам 66 гадоў

Варта сказаць і пра жанчыну, без якой хаціслаўскі старшыня наўрад ці дабіўся б такіх вынікаў у рабоце. Гэта сяброўка ўсяго яго жыцця — Усцінняя Фёдаруна. Калі ён прыехаў у вёску, яна працавала старшынёй сельскага Савета, мяняла былога актывіста, старшыню, які загінуў ад бандыцкай кулі. Ёй нават самой тады прапаноўвалі ўзначаліць калгас, але дзяўчына наадрэз адмовілася. Як аказалася, нездарма. Старшыня, якога прыслалі, і стаў яе лёсам. Пажаніліся яны ў 1954 годзе, яна адразу пакінула сельсавет, перайшла на работу на пошту. Там і працавала да выхаду на пенсію. Разам яны выгадалі траіх дзяцей, дачкака Лявонавых жывуць у Брэсце, малодшы сын у Маларыце. Унукі не забываюць бабулю з дзядулем, мінскія ўнучкі нярэдка заездваюць у вёску — гавораць сужэнцы.

Яны ж з Усціннай у горад не хочучы, засталіся жыць у сваім доме. «Уключыш тэлевізар, паглядзіш — жыццё ідзе, свет развіваецца, а ты ўжо, здаецца, убаку ад гэтага свету, на ўзбочыне жыцця, — па-філасофску разважае Леанід Іванавіч. — Добра толькі, што мы ўдваіх, што адно аднаго падтрымліваем». Насамрэч ён уважліва сочыць за ўсімі падзеямі: на стале ляжыць стос свежых газет. І яшчэ, што кінулася ў вочы, вялікая бібліятэка, якую Лявонавы збіралі доўгія гады. У іх сціплым доме са сціплай абстаноўкай гэтыя кніжныя шафы красамоўна сведчаць аб прыярытэтах гаспадароў. Праўда, зараз Леанід Іванавіч чытае толькі перыёдыку, зрок стаў падводзіць.

У снежні Леанід Лявонаў адзначыў 90-гадовы юбілей. Ганаровага грамадзяніна Маларыцкага раёна прыехалі павіншаваць кіраўнікі раёна, былыя калегі, вучні. Згадалі, што ўсе свае 48 старшынёўскіх гадоў Лявонаў жыў клопатам пра калгас і пра вёску, якая пры яго рабоце набыла новае аблічча.

Святлана ЯСКЕВІЧ,
Маларыцкі раён.

Фота з асабістага архіва
Леаніда ЛЯВОНАВА.

Навінка

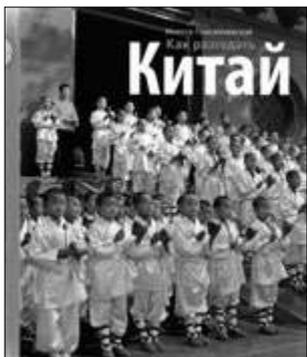
Выдавецкі дом «Звязда» па традыцыі ўважлівы да кітайскай тэмы. Следам за мастацкімі кнігамі, якія паказваюць характар кітайцаў і Кітая, творамі Лі Бо, Ду Фу, Ван Гачжэня, іншых пісьменнікаў, перакладзенымі на беларускую мову, з'явіліся дакументальныя навінкі, прысвечаныя рабоце нашых дыпламатаў у Кітаі, а таксама кітайскіх дыпламатаў — у Беларусі, іншыя выданні, у тым ліку і кніга доктара эканамічных навук Кірыла Рудага пра Кітай і беларуска-кітайскія адносіны на сучасным этапе. І вось — яшчэ адна кніжная навінка.

...Мінчанка пытаецца ў масквічкі, якая прыехала да яе ў госці:

— Вось скажы мне, колькі праз дваццаць гадоў будзе каштаваць бохан хлеба ў Маскве?

— Не ведаю.

Хуткасць — другое імя Паднябеснай

— Не, ну ты падумай.

— Не магу ўявіць.

— Ха! — выдае мінчанка пераможны вокліч. — Дваццаць юнаў!

Такі анекдот цитуе аўтар кнігі «Як разгадаць Кітай» журналістка-міжнародніца Інеса ПЛЕСКАЧЭЎСКАЯ. Зборнік яе артыкулаў, нарысаў, карэспандэнцый, эсэ толькі што ўбачыў свет у Выдавецкім доме «Звязда».

Інеса Плескачэўская доўгі час працавала ў Паднябеснай уласным карэспандэнтам газеты «СБ. Беларусь сегодня». І за гэтыя гады, зразумела, і для сябе, і для свайго чытача задавалася галоўным пытаннем: «Як адкрыць, як спасцігнуць менталітэт кітайцаў? Як зразумець, што дапамагае ім так інтэнсіўна рухацца ў сваім развіцці?». «Кітай, канешне ж, больш круты, чым Еўропа. Усё там — скіраванасць у будучыню, тэмп, энергія цераз край. Імкненні быць ва ўсім першымі.

Хуткасць — другое імя Паднябеснай. Працягласць хуткасных чыгункаў большая, чым ва ўсёй Еўропе разам узятая. А калі я туды прыехала, такіх дарог не было ўвогуле. Гэта паказальна: Еўропа ў прынцыпе больш павольная». І далей: «Найноўшыя тэхналогіі, электронныя навінкі — гэта пра Кітай. Усё самае новае, што з'яўляецца на гэтым рынку ў свеце, адразу ёсць у Кітаі — хоць бы таму, што тут гэта і вырабляецца. Кітайцы жадаюць мець усё самае-самае, любы вулічны прыбіральшчык смецця — шчаслівы ўладальнік iPhone ці iPad».

Багата ілюстраваная кніга Інесы Плескачэўскай — магчымасць ажыццявіць унікальнае віртуальнае падарожжа па КНР ды следам займае мару ажыццявіць паездку ў Кітай, магчыма, на вучобу альбо работу. Такіх магчымасцяў сёння больш чым дастаткова, хіба што пандэмічная сітуацыя іх стрымлівае. Але прыйдзе і новы, свабодны ад розных абмежаванняў час. Так што зазірніце на старонкі «Як разгадаць Кітай» — не пашкадуеце.

Сяргей ШЫЧКО.

ИТОГИ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Играй с VAMBOLINA»

Организатор рекламной игры: Общество с ограниченной ответственностью «Минт филд» (далее именуемое «Организатор»), 220150, г. Минск, ул. Гурского, д. 22б, пом. 22, этаж 5, ком. 506, УНП 192465627.

Наименование рекламной игры – «Играй с VAMBOLINA».

Срок начала рекламной игры – 10 октября 2020 года, **срок окончания** – 25 января 2021 года.

Рекламная игра зарегистрирована Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь 1 сентября 2020 г., свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3847.

Количество участников, принявших участие в рекламной игре – 3314.

Призовой фонд разыгран полностью.

НАШИ ПОБЕДИТЕЛИ:

Победители первого розыгрыша, состоявшегося 16.10.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. СЕРЕБРЯНАЯ НАТАЛЬЯ ЮРЬЕВНА;
2. СЕРЕБРЯНАЯ НАТАЛЬЯ ЮРЬЕВНА;
3. КИСЛЯК ОКСАНА ВИКТОРОВНА;
4. ГЛЕБ ЕЛЕНА СЕРГЕЕВНА;
5. ФОМИЧЕВА АЛИНА ЮРЬЕВНА;
6. ФОМИЧЕВА АЛИНА ЮРЬЕВНА;
7. ГРИБОВСКАЯ ГАЛИНА ИВАНОВНА;
8. ГАЙКЕВИЧ АНАСТАСИЯ МИХАЙЛОВНА;
9. ГРИБОВСКАЯ ГАЛИНА ИВАНОВНА;
10. КУРАЛЕНКО ВИКТОР АЛЕКСАНДРОВИЧ.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ВОРОБЬЕВА ЮЛИЯ ВАЛЕРЬЕВНА;
2. ВАСИЛЕНКО МАРИНА СЕРГЕЕВНА;
3. ЦАЛКО ОЛЕСЯ НИКОЛАЕВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. СЕРЕБРЯНАЯ НАТАЛЬЯ ЮРЬЕВНА;
2. ВОТЯКОВА ЛИЛИЯ ПАВЛОВНА;
3. КИСЛЯК ОКСАНА ВИКТОРОВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ШТОП АНЖЕЛА ВЛАДИМИРОВНА;
2. ЮХО ВЕРОНИКА ГЕННАДЬЕВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. СЕРЕБРЯНАЯ НАТАЛЬЯ ЮРЬЕВНА;
2. КЛЕПЧА ОЛЬГА ВЛАДИМИРОВНА.

Победители второго розыгрыша, состоявшегося 23.10.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. ПАРЧУК СВЕТЛАНА СЕРГЕЕВНА;
2. БРАЗИНСКАЯ ГАЛИНА АЛЕКСЕЕВНА;
3. ЧУЛЬЦОВ АЛЕКСАНДР АНАТОЛЬЕВИЧ;
4. САРАФАНОВА ИРИНА ЛЕОНИДОВНА;
5. ЛАЙКОВА ТАТЬЯНА ВАСИЛЬЕВНА;
6. ГОРБАЧОНОК АНАСТАСИЯ РОМАНОВНА;
7. ЕРМОЛОВИЧ МАРИНА ВЛАДИМИРОВНА;
8. ГОПША АНАСТАСИЯ СЕРГЕЕВНА;
9. БОГДАНОВИЧ АНАСТАСИЯ ВАЛЕРЬЕВНА;
10. ЮХО ВЕРОНИКА ГЕННАДЬЕВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. БАБКОВА АНАСТАСИЯ ВАЛЕРЬЕВНА;
2. ШИБУН АНТОН НИКОЛАЕВИЧ;
3. КАРПУТОВА ВИКТОРИЯ НИКОЛАЕВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЕРМОЛОВИЧ МАРИНА ВЛАДИМИРОВНА;
2. КАРПУТОВА ВИКТОРИЯ НИКОЛАЕВНА;
3. ЮХО ВЕРОНИКА ГЕННАДЬЕВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ТАРАСЕНКО ЕВГЕНИЯ ВАСИЛЬЕВНА;
2. ЯРОЦКАЯ ОЛЬГА ОЛЕГОВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. РОМАНОВСКИЙ ОЛЕГ НИКОЛАЕВИЧ;
2. САНЦЕВИЧ ЕЛЕНА ВАСИЛЬЕВНА.

Победители третьего розыгрыша, состоявшегося 30.10.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. ГОПША АНАСТАСИЯ СЕРГЕЕВНА;
2. ГНЁТОВ ВИТАЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ;
3. САЛАНОВИЧ ТАТЬЯНА НИКОЛАЕВНА;
4. ПОЛХОВСКАЯ ЕЛЕНА АЛЕКСАНДРОВНА;
5. ЛУКАШЕВИЧ ДАРЬЯ ЮРЬЕВНА;
6. АНАНЧЕНКО ОЛЬГА ПЕТРОВНА;
7. ХВОСТЁНОК ЗОЯ ИВАНОВНА;
8. ШАРКОВСКИЙ ДМИТРИЙ МИХАЙЛОВИЧ;
9. МУХА АЛИНА АЛЕКСЕЕВНА;
10. ЮХО ВЕРОНИКА ГЕННАДЬЕВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЛЕНКЕВИЧ НАТАЛЬЯ ВИКТОРОВНА;
2. КЛЕПЧА ОЛЬГА ВЛАДИМИРОВНА;
3. МАМОНЕНКО ЮЛИЯ ЮРЬЕВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ПЕТРОВСКАЯ ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА;
2. ИВАНОВА ВИКТОРИЯ ВИТАЛЬЕВНА;
3. ГИРИН ЕВГЕНИЙ ВИКТОРОВИЧ.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ПАВЛЮКЕВИЧ ВИРИНЕЯ ВАДИМОВНА;
2. ГАЛАКТИОНОВА МАРИЯ НИКОЛАЕВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. КИСЛЯК ОКСАНА ВИКТОРОВНА;
2. ЛЕСИКОВА ЕКАТЕРИНА АЛЕКСАНДРОВНА.

Победители четвертого розыгрыша, состоявшегося 06.11.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. КЛИМОВИЧ ИРИНА ВАСИЛЬЕВНА;
2. СЕРЕБРЯНАЯ НАТАЛЬЯ ЮРЬЕВНА;
3. ЛАЗОВСКАЯ АННА ГЕОРГИЕВНА;
4. КАСТРИЦКАЯ ЕКАТЕРИНА АЛЕКСАНДРОВНА;
5. ЛАЗОВСКАЯ АННА ГЕОРГИЕВНА;
6. ЛЕНКЕВИЧ НАТАЛЬЯ ВИКТОРОВНА;
7. КОЛАНДО ИЛОНА ИВАНОВНА;
8. ШАБАН АЛЕКСЕЙ ВЛАДИМИРОВИЧ;
9. ЮХО ВЕРОНИКА ГЕННАДЬЕВНА;
10. ХОБОТОВА ДАРЬЯ ИВАНОВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. БУРМИСТРОНОК ОЛЬГА ВАСИЛЬЕВНА;
2. АТРОШЕНКО НАТАЛЬЯ ПЕТРОВНА;
3. ДЫЛКОВ ДЕНИС СЕРГЕЕВИЧ.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. АНАШЫНА АНАСТАСИЯ СЕРГЕЕВНА;
2. ТУМАШИК СВЕТЛАНА ФЁДОРОВНА;
3. ГАБЕЦ ИРИНА ВИКТОРОВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. КОЛАНДО ИЛОНА ИВАНОВНА;
2. БЕЛЬСКАЯ ИННА НИКОЛАЕВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ГЕРАСИМОВА МАРИЯ АЛЕКСАНДРОВНА;
2. КОСТЮКЕВИЧ ОЛЬГА ПЕТРОВНА.

Победитель первого промежуточного розыгрыша, состоявшегося 07.11.2020

Приз 6 – Денежные средства в сумме 1 129,85 (одна тысяча сто двадцать девять) белорусских рублей 85 копеек:

1. ВЕРГЕЙЧИК ДЕНИС МИХАЙЛОВИЧ.

Победители пятого розыгрыша, состоявшегося 13.11.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. ГОПША АНАСТАСИЯ СЕРГЕЕВНА;
2. КАЗАКОВА СВЕТЛАНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. МИЦКЕВИЧ ЮЛИЯ ВАДИМОВНА;
4. ХОМЧЕНКО МАРИНА СЕРГЕЕВНА;
5. ЮХО ВЕРОНИКА ГЕННАДЬЕВНА;
6. КРАСНОВА ТАТЬЯНА СЕРГЕЕВНА;
7. ПАНЬКОВА ВЕРОНИКА ВЛАДИМИРОВНА;
8. САЧКЕВИЧ ЮЛИЯ ОЛЕГОВНА;
9. ОВЧИННИКОВ ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ;
10. ВЕТЧЕНКО ИРИНА ПЕТРОВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. БУЙКО НАТАЛЬЯ АЛЕКСАНДРОВНА;
2. КОЗЛОВСКАЯ ВИКТОРИЯ ИГОРЕВНА;
3. ЗУБРИНОВИЧ ТАТЬЯНА ОЛЕГОВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЛУКША АНАСТАСИЯ ЛЕОНИДОВНА;
2. ИВАНОВА ВИКТОРИЯ ВИТАЛЬЕВНА;
3. КИСЕЛЬ ДАРЬЯ АНДРЕЕВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ШАПОВАЛОВ ВАЛЕНТИН МИХАЙЛОВИЧ;
2. КАМИНСКАЯ ЮЛИЯ АНДРЕЕВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. КОРОЗЕЕВА АННА СЕРГЕЕВНА;
2. БЕЛЛОУС ИРИНА ИВАНОВНА.

Победители шестого розыгрыша, состоявшегося 20.11.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. ЛАЗОВСКАЯ АННА ГЕОРГИЕВНА;
2. САЛАНОВИЧ ТАТЬЯНА НИКОЛАЕВНА;
3. АРТЁМЕНКО ТАТЬЯНА ВЛАДИМИРОВНА;
4. ТАРАСЕВИЧ ОЛЬГА НИКОЛАЕВНА;
5. КОЗЛОВСКАЯ ИРИНА ЮРЬЕВНА;
6. ГАЦУКОВ ЕВГЕНИЙ НИКОЛАЕВИЧ;
7. ШЕВЦОВА ЕЛЕНА ВЛАДИМИРОВНА;
8. ЛЕВИЦКИЙ БОГДАН АЛЕКСЕЕВИЧ;
9. ЮДЕШКО ОКСАНА ЛЕОНИДОВНА;
10. ВАШКЕВИЧ АЛЕСЯ ПЕТРОВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ПОТАПОВА ТАТЬЯНА АЛЕКСАНДРОВНА;
2. БУРЧ МАРИНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. ДАВИДЕНКО АННА АЛЕКСАНДРОВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. КУЧУРА ТАИСИЯ ЛЕОНИДОВНА;
2. ПОЛХОВСКАЯ ЕЛЕНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. ХАЛЬКО НАТАЛЬЯ ВИТАЛЬЕВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ШИШКО МАРИНА НИКОЛАЕВНА;
2. КУЗЬМЕНКО ОЛЕСЯ ВАЛЕРЬЕВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. СВИСТУН ИРИНА ЮРЬЕВНА;
2. КАДОВЬ ОЛЬГА ВЛАДИМИРОВНА.

Победители седьмого розыгрыша, состоявшегося 27.11.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. БОНДАРОВИЧ НАТАЛЬЯ МИХАЙЛОВНА;
2. ГАПОНЕНКО ЮЛИЯ СЕРГЕЕВНА;
3. МРЫХИНА ЕЛЕНА СЕРГЕЕВНА;
4. МАЗУРЕНКО АЛЕКСАНДРА ЮРЬЕВНА;
5. МОРОЗОВА ИРИНА ВИКТОРОВНА;
6. ЛЕВШУКОВА ЕКАТЕРИНА АЛЕКСАНДРОВНА;
7. ВЛАЩЕНКО НАТАЛЬЯ НИКОЛАЕВНА;
8. АДАМОВИЧ ОЛЬГА ИВАНОВНА;
9. БОГДАНОВИЧ ЕКАТЕРИНА СЕРГЕЕВНА;
10. ЛИСОВСКИЙ ВИТАЛИЙ ВИКТОРОВИЧ.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. СТРОГИНА КРИСТИНА СЕРГЕЕВНА;
2. БОЖКОВА ЕКАТЕРИНА ВИКТОРОВНА;
3. РЫЖКОВА ЕЛЕНА ЛЕОНИДОВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЧУБЕНКО ЕЛЕНА СЕРГЕЕВНА;
2. ЛАШУТКО ЭЛЬВИРА ПАВЛОВНА;
3. ПРОТАС ВЕРОНИКА ИВАНОВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЕРМАК ДАРЬЯ СЕРГЕЕВНА;
2. БУСЛАЕВА ОЛЬГА ОЛЕГОВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЛОГВИНОВА ОКСАНА ВЛАДИМИРОВНА;
2. СОНЕЦ ЮЛИЯ АЛЕКСАНДРОВНА.

Победители восьмого розыгрыша, состоявшегося 04.12.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. КОМАРОВСКАЯ ВИКТОРИЯ КАЗИМИРОВНА;
2. ФОМИЧЕВА АЛИНА ЮРЬЕВНА;
3. КОТ АЛИНА ВЛАДИМИРОВНА;
4. БОРОВИКОВА ВИКТОРИЯ НИКОЛАЕВНА;
5. ДОРОШКИНА НАДЕЖДА НИКОЛАЕВНА;
6. ЛАШУТКО ЭЛЬВИРА ПАВЛОВНА;
7. ПУЛЯНОВ ВАДИМ ВАЛЕРЬЕВИЧ;
8. ГРИЦКО НИКОЛАЙ ДМИТРИЕВИЧ;
9. БЕЛОВА АНАСТАСИЯ РОМАНОВНА ;
10. САНДРОЗОВА ТАТЬЯНА НИКОЛАЕВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ПАПКО ЕКАТЕРИНА НИКОЛАЕВНА;
2. СЫРЦОВА ЕЛЕНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. ПЫШИНСКАЯ ЕЛЕНА СЕРГЕЕВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. КУХАРЁНОК ОЛЬГА ВЛАДИМИРОВНА;
2. ГАЛЬПЕРИНА ДАРЬЯ ВИКТОРОВНА;
3. ХАЛЬКО НАТАЛЬЯ ВИТАЛЬЕВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ДРАГУНОВА ЛИДИЯ ВЛАДИМИРОВНА;
2. ПАРАХНЕВИЧ НАТАЛЬЯ ИВАНОВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ШАРКОВСКАЯ ВИКТОРИЯ ВИКТОРОВНА;
2. ГОЛУБ ЕКАТЕРИНА АЛЕКСЕЕВНА.

Победитель второго промежуточного розыгрыша, состоявшегося 05.12.2020

Приз 6 – Денежные средства в сумме 1 129,85 (одна тысяча сто двадцать девять) белорусских рублей 85 копеек:

1. ШАХОВИЧ НАТАЛЬЯ НИКОЛАЕВНА.

Победители девятого розыгрыша, состоявшегося 11.12.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. ЕСИС ТАТЬЯНА ЮРЬЕВНА;
2. МЕЛГУЙ АНДРЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ;
3. ЧМЫХОВА ВИОЛЕТТА АЛЕКСАНДРОВНА;
4. ТРЕТЬЯК ВИКТОРИЯ АЛЕКСАНДРОВНА;
5. РАМАНОВИЧ ТАТЬЯНА МЕЧИСЛАВОВНА;
6. КИСЕЛЕВИЧ ТАТЬЯНА АНАТОЛЬЕВНА;
7. КОЗЛОВА ИРИНА ПАВЛОВНА;
8. КРИВАЛЬЦЕВИЧ ОЛЬГА СЕРГЕЕВНА;
9. ЛАШУТКО ЭЛЬВИРА ПАВЛОВНА;
10. БУКШТА СЕРГЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЛАПОРЕВИЧ МАРИЯ СЕРГЕЕВНА;
2. ВОЛЖАНКОВА ЕКАТЕРИНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. МАЛАШЕВИЧ ИРИНА ВАЛЕНТИНОВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЗАЙЦЕВА ОЛЬГА ВЛАДИМИРОВНА;
2. ПАВЛЮЧЕНКО ЕЛЕНА ЛЕОНИДОВНА;
3. ЗАЗЫБА ОЛЬГА ВИКТОРОВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЖЕЧКО ТАТЬЯНА ПАВЛОВНА;
2. СИМАНКОВА СТЕЛЛА ЛЕОНИДОВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ГАЦУКОВ ЕВГЕНИЙ НИКОЛАЕВИЧ;
2. ВОДЧИЦ АЛЕСЯ АЛЕКСАНДРОВНА.

Победители десятого розыгрыша, состоявшегося 18.12.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. ЛАНЕЦ ЕЛЕНА ВИКТОРОВНА;
2. ПОЛХОВСКАЯ ЕЛЕНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. АБРАМЧУК НАТАЛЬЯ СЕРГЕЕВНА;
4. ГАЙЛЮН ИРИНА АНДРЕЕВНА;
5. ПУЛЬМАНОВСКАЯ АНАСТАСИЯ ДМИТРИЕВНА;
6. ВЕРГЕЙЧИК ДЕНИС МИХАЙЛОВИЧ;
7. ВОРОБЬЕВА ЮЛИЯ ВАЛЕРЬЕВНА;
8. КАЛИХ ОЛЬГА СТАНИСЛАВОВНА;
9. ЧМЫХОВА ВИОЛЕТТА АЛЕКСАНДРОВНА;
10. МИРОШНИЧЕНКО АНТОН ОЛЕГОВИЧ.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ЦУПА ТАТЬЯНА ВИКТОРОВНА;
2. ФЕДОРОВ ПАВЕЛ МЕЧИСЛАВОВИЧ;
3. ЧЕРНЫШОВА ОЛЬГА НИКОЛАЕВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. КУЧИНСКАЯ ЯНА АЛЕКСАНДРОВНА;
2. СИКОРА МАРИНА СЕРГЕЕВНА;
3. ЦАЙ ЕЛИЗАВЕТА АЛЕКСАНДРОВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. БОЖКО ВЕРОНИКА ВЛАДИМИРОВНА;
2. КОЖЕВКО НАДЕЖДА СЕРГЕЕВНА.

Приз 5 – «Медвежонок» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ВЫДРЕНКОВА ВИКТОРИЯ ИГОРЕВНА;
2. САДОВСКАЯ ЕЛЕНА АНТОНОВНА.

Победители одиннадцатого розыгрыша, состоявшегося 25.12.2020

Приз 1 – денежные средства в сумме 100,00 (сто) белорусских рублей 00 копеек:

1. МАСЛАКОВА ВЕРОНИКА ВЛАДИМИРОВНА;
2. ШИХАНЦОВ ЛЕОНИД АНАТОЛЬЕВИЧ;
3. КУЛАГА НАТАЛЬЯ НИКОЛАЕВНА;
4. ПРОКОПЧИК НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧ;
5. ЛУПИНА НАТАЛЬЯ АЛЕКСАНДРОВНА;
6. ГЕРАСИМОВА МАРИЯ АЛЕКСАНДРОВНА;
7. МАРТИНЧИК ЛЮДМИЛА СЕРГЕЕВНА;
8. РОМАНЦОВА ТАТЬЯНА ВАЛЕНТИНОВНА;
9. СКОРОЧКИНА АЛЕСЯ АЛЕКСАНДРОВНА;
10. БУРМИСТРОНОК ОЛЬГА ВАСИЛЬЕВНА.

Приз 2 – «Овечка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ПАВЛЮКЕВИЧ ВИРИНЕЯ ВАДИМОВНА;
2. АСТАПЕНКО ТАТЬЯНА АЛЕКСАНДРОВНА;
3. АДАМОВИЧ ОЛЬГА ИВАНОВНА.

Приз 3 – «Зайка» — украшение для интерьера, ручная работа:

1. ПРОКОПЧИК НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧ;
2. БОГДАНОВИЧ ЕКАТЕРИНА СЕРГЕЕВНА;
3. БУЛАНОВА ОЛЬГА ВИКТОРОВНА.

Приз 4 – «Лиса» — украшение для интерьера, ручная работа:

Кніжны гасцінец

Пра самурайскі дух, прыгажосць смерці і неабходнасць спачування

Ваўчыца з Чортавай ямы. 25 апавяданняў пра жывёл. Мінск, «Мастацкая літаратура», 2020

Ці не самыя кранальныя літаратурныя творы — тыя, што пра жывёл... «Кліч продкаў» Джэка Лондана, «Халстамер» Льва Талстога, «Белы пудзель» Купрына, «Каштанка» Чэхава, «Рыкі-Цікі-Таві» Кіплінга... Ёсць падобныя і ў беларускай літаратуры, найлепшыя з іх сабраны ў прыведзеным зборніку. Часам гэта забавна, часам — уражальная трагедыя... Як апавяданне Барыса Сачанкі, якое дало назву зборніку, прысвечанае, дарэчы, Івану Мележу. Малады вясковец Іван знаходзіць лагава з ваўчанятамі і забірае ўсіх семярых... Спачатку гадуе, потым, напалоханы нараканнямі аднавяскоўцаў, здае ў лясгас... Другая частка апавядання — вачыма маці ваўчанят, якая шукае, бядуе, а пасля жорстка помсціць... А ў культавым апавяданні Міхася Стральцова «Смаленне вепрука» згаданы вяпрук робіцца сімвалам, філасофскім вобразам, а роздум тут ідзе пра душу беларуса. Уладзімір Караткевіч напісаў «Лясную гісторыю» пра забойства апошняга ў лесе

ляся. Атрымалася эпічна. «Сябры мае, у той вечар мы яшчэ раз атрымалі горкі доказ таго, што прагнасць нічога не шкадуе. Крычаў лось, скардзіўся на самоту пад вялізным месяцам. І раптам цішыню прарэзаў далёкі-далёкі стрэл. І адразу стала цішыня, як быццам памерла нешта вельмі важнае на зямлі. Памерла сумленне». Забойца атрымлівае пакаранне — пагарду людзей. А заканчваецца ўсё запаветам — «Мір вам, звяры. І мір вам, людзі». Думаю, гэтае ж цапкам каляднае выслоўе магло прамовіць і іншыя аўтары зборніка — Вячаслаў Адамчык, Янка Брыль, Алена Васілевіч, Уладзімір Дамашэвіч, Алег Ждан, Аляксей Карпюк, Іван Пташнікаў, Янка Маўр, Іван Навуменка ды іншыя выдатныя майстры слова. Зімовымі вечарамі вельмі карысна паразважаць на тэму спачування і адказнасці за іншых.

Юкія Місіма. Марак, якога разлюбіла мора. Масква, «Азбука-Классика», 2020

Місіма — не той аўтар, якога можна параіць, каб прыемна пабавіць час за чытвом. Як немагчыма аднесці словы «прыемнае чытво», скажам, да «Уладара мух»

Голдынга. Адзін з нядаўніх чытачоў занатаваў: «Кніга відавочна не для людзей са слабымі нервамі... Але чытаць неабходна, каб не было «лёгка жыць з заплюшчанымі вачыма». А вось яшчэ адзін водгук: «Чалавек, які не чытаў гэтай кнігі, не мае права лічыць, што ён нешта ведае пра самурайскі дух і прыгажосць смерці».

Магчыма, для лепшага разумення таго, што пісаў Місіма, які тройчы намінаваўся на Нобелеўскую прэмію і чые творы шматкроць забараняліся, трэба трохі ведаць ягоную біяграфію. Жорсткі бацька, ізаляцыя ад ровеснікаў, хваравітасць. У юнацтве, спалучаючы чыноўніцкую работу і літаратарскую, давёў сябе да знясілення так, што страціў прытомнасць на платформе чыгункі і зваліўся на рэйкі. Захапленне самурайскімі ідэямі. Бодзіблдынг. Скандальная слава. А ў 1970-м — спроба бессэнсоўнага паўстання дзеля аднаўлення манархіі, захоп вайсковай базы, зварот з балкона да жаўнераў і харакіры. Смерць мусіць быць прыгожай. Гэты лейтматыў гучыць і ў рамане «Марак, якога разлюбіла мора». Кожны павінен імкнуцца стаць героем... А як выбіраеш звычайнае панылае існаванне — усё, не варты жыцця... Гэта перакананы падлетак Набару, чый бацька загінуў, і яго групоўка. Мілья дзеткі з паспяховых сем'яў ненавідзяць свет, зладжаны няправільна, яны імкнуцца пазбавіцца пачуццяў, таму што праз пачуцці дарослыя імі маніпулююць. «Школа — гэта калька з грамадства... Вось чаму нам увесь час загадваюць. Прычым загадваюць нам сляпыя, якія нават не падазраюць пра нашы бязмежныя магчы-

масці», — вясчае Правадыр групоўкі. Марскі афіцэр Рудзі, які заляцаецца да маці Набару, спачатку ўспрымаецца хлопчыкам як герой. Рудзі сапраўды незвычайны чалавек, самотны, замкнёны, мройлівы, перакананы ва ўласнай абранасці. «Бо калі ты мужчына, дык аднойчы, калі ў цемры перад узыходам сонца прагучыць самотны празрысты горн, нізка апусцяцца густыя аблокі і далёкі цвёрды голас назаве тваё імя, ты пакінеш усё і пойдзеш насустрач твайму лёсу». Яшчэ Рудзі лічыць, што на шляху да найлепшай жанчыны абавязкова стаіць смерць... Уласна кажучы, так і выйшла. Марак знаёміцца з Фусако, маці Набару, якая загадвае крамай і вельмі практычна глядзіць на жыццё. Абодва разлічвалі на раман без абавязцельстваў. Абодва перажываюць жарсць і адважваюцца на шлюб. Рудзі вырашае адмовіцца ад мора і дапамагаць Фусако ў краме. Ну і, вядома, стаць бацькам для Набару. А для падлетка Рудзі — злачынец, бо адмовіўся быць героем, адрокся ад гульні са смерцю. Значыць, ператворыцца ў нуднага дарослага, які будзе вучыць жыць. І падлеткавая кампанія прыгаворвае будучага айчыма Набару да смерці. І, будзьце ўпэўненыя, яны гэта здзейсяць — прадумана і рытуальна.

Жорсткасць сюжэту — і дасканала прыгажосць мастацкага ўвасаблення. Місіма — самы чытаны ў свеце японскі пісьменнік, апыраджае нават Муракамі... А гэта пра штосць гаворыць. **Людміла РУБЛЕЎСКАЯ. Выданні для агляду прапанаваныя кніжным магазінам «Акадэмічная кніга», Мінск, пр. Незалежнасці, 72.**

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра ў 0.02. Месяц у сузор'і Цяльця.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	9.13	17.30	8.17
Віцебск	9.08	17.14	8.06
Магілёў	9.03	17.20	8.17
Гомель	8.53	17.23	8.30
Гродна	9.27	17.46	8.19
Брэст	9.21	17.53	8.32

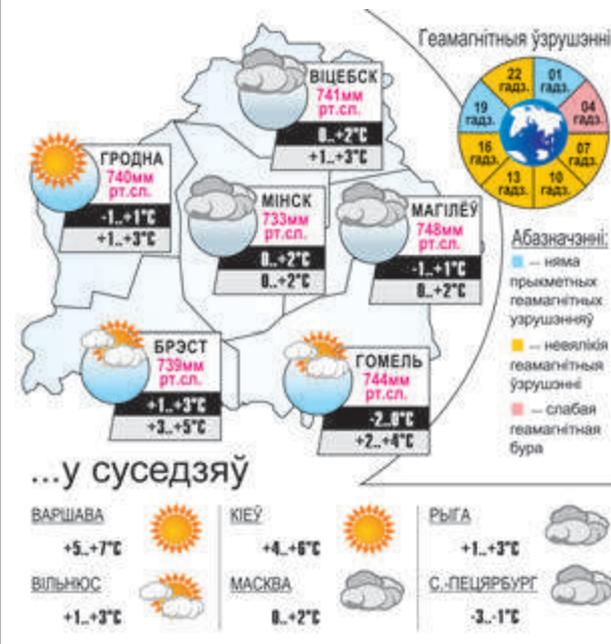
Імяніны

Пр. Антона, Васілісы, Віктара, Георгія, Емяльяна, Ільі, Міхаіла, Рыгора, Сідара, К. Агнешкі, Аўгуста, Інесы, Людвіка, Яраслава.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

- У вас такія прыгожыя зубы...
- Гэта ад мамы.
- І так падышлі!
- Чаму ты не патрабуеш у Глеба вярнуць нам доўг? Ужо паўгода прайшло!
- Па-першае, Глеб памёр два месяцы таму.
- А па-другое?
- Калі ты не перастанеш паводзіць сябе як касірка з супермаркета, я сыду ад цябе!
- Пакецік браць будзеце?
- У XVI стагоддзі цябе б спалілі на вогнішчы!
- Нібыта я ведзьма?
- Нібыта ты бервяно!

Даты	Падзеі	Людзі
<p>21 СТУДЗЕНЯ</p> <p>1926 год — нарадзілася Ніна Адольфаўна Азоліна, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў Обальскага патрыятычнага падполля, удзельніца партызанскага руху на тэрыторыі Віцебскай вобласці ў гады Вялікай Айчыннай вайны.</p> <p>У 1943-м арыштаваная разам з многімі падпольшчыкамі і расстраляная.</p> <p>1941 год — нарадзіўся Віктар Ігнатавіч Кліменка, беларускі мастак.</p> <p>1951 год — нарадзілася Ганна Станіславаўна Халшчанкова, спявачка, заслужаная артыстка Беларусі. У фондах радыё запісана больш за 500 песень у яе выкананні.</p> <p>1981 год — нарадзілася Анастасія Аляксандраўна Зварыка, беларуская спартсменка (мастацкая гімнастыка), заслужаны майстар спорту Беларусі.</p> <p>2001 год — у Маскве на Алеі зорак закладзена «зорка» кіраўніка Беларускага дзяржаўнага ансамбля «Песняры» народнага артыста Беларусі і СССР Уладзіміра Мулявіна.</p>	<p>1906 год — нарадзіўся Ігар Аляксандравіч Майсееў, расійскі артыст балета, балетмайстар, арганізатар і нязменны мастацкі кіраўнік Дзяржаўнага акадэмічнага ансамбля народнага танца, народны артыст СССР, Герой Сацыялістычнай Працы. Лаўрэат Ленінскай прэміі, Дзяржаўнай прэміі СССР (чатыры разы), Дзяржаўнай прэміі РСФСР. Уладальнік мноства прэстыжных замежных узнагарод.</p> <p>1921 год — Саўнаркам прыняў дэкрэт «Аб сацыяльным забеспячэнні рабочых і служачых і членаў іх сямействаў».</p> <p>1941 год — нарадзіўся Пласіда Дамінга, іспанскі спявак (тэнар), оперны дырыжор, мастацкі кіраўнік опернага тэатра Лос-Анджэлеса.</p> <p>БЕНДЖАМІН ФРАНКЛІН: «Шлюб без кахання вядзе да кахання без шлюбу».</p>	<p>У свеце</p> <p>Так гаварыць...</p>

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

пэрым рэкламы
тэл./факс: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца суадпачыненнем меркаванням Рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу Рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 167. Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

20 студзеня 2021 года.